

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA  
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Vliv intervenční politiky veřejné správy na rozvoj regionů

Effect of Public Administration Intervention Policy on Regional Development

Student: Bc. Zdeňka Kičmerová, DiS.

Vedoucí diplomové práce: prof. Ing. Jiří Kern, CSc.

Ostrava 2019

VŠB - Technická univerzita Ostrava  
Ekonomická fakulta  
Katedra veřejné ekonomiky

## Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Zdeňka Kičmerová, DiS.**  
Studijní program: N6202 Hospodářská politika a správa  
Studijní obor: 6202T055 Veřejná ekonomika a správa  
Téma: **Vliv intervenční politiky veřejné správy na rozvoj regionů**  
**Effect of Public Administration Intervention Policy on Regional Development**

Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Charakteristika intervenční politiky veřejné správy
3. Systém a možnosti investičních pobídek
4. Vyhodnocení vlivu investičních pobídek na rozvoj regionu
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

KUTSCHERAUER, Alois. *Komplementární přístupy k podpoře regionálního a municipálního rozvoje*. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2013. 120 s. ISBN 978-80-248-3285-2.

PEKOVÁ, J., J. PILNÝ a M. JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3., aktualiz. vyd. Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.


WOKOUN, René, Jozef TVRDOŇ et al. *Přímé zahraniční investice a regionální rozvoj*. Praha: Oeconomica, 2010. 330 s. ISBN 978-80-245-1736-0.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **prof. Ing. Jiří Kern, CSc.**

Datum zadání: 23.11.2018

Datum odevzdání: 26.04.2019

  
doc. Ing. Petr Tománek, CSc.  
vedoucí katedry




  
prof. Dr. Ing. Zdeněk Zmeškal  
děkan fakulty

### **Prohlášení**

Prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně.

V Ostravě 26. dubna 2019



Bc. Zdeňka Kičmerová, DiS.

Tímto bych chtěla poděkovat vedoucímu práce panu prof. Ing. Jiřímu Kernovi, CSc., za odborné rady, podněty, doporučení a čas, který mi věnoval při zpracování diplomové práce.

## OBSAH

1 ÚVOD .....	7
2 CHARAKTERISTIKA INTERVENČNÍ POLITIKY VEŘEJNÉ SPRÁVY .....	9
2.1 Veřejná podpora z pohledu evropské právní úpravy .....	10
2.2 Veřejná správa .....	13
2.3 Region a regionální rozvoj .....	14
2.3.1 Rozvoj regionu .....	16
2.3.2 Dokumenty regionálního rozvoje v ČR .....	17
2.4 Regionální politika .....	18
2.4.1 Koncepce regionální politiky .....	20
2.4.2 Cíle a nástroje regionální politiky .....	23
2.4.3 Konkurenceschopnost regionu .....	27
2.5 Vymezení a charakteristika zkoumaného regionu .....	30
2.5.1 Základní charakteristika Moravskoslezského kraje .....	30
2.5.2 Průmyslové zóny v Moravskoslezském kraji .....	32
2.5.3 Základní ekonomické ukazatele Moravskoslezského kraje .....	34
3 SYSTÉM A MOŽNOSTI INVESTIČNÍCH POBÍDEK .....	37
3.1 Legislativní rámec poskytování investičních pobídek v ČR .....	37
3.2 Podstata investičních pobídek .....	41
3.3 Druhy investičních pobídek .....	42
3.4 Podmínky pro poskytnutí IP .....	43
3.5 Proces poskytování investičních pobídek .....	46
3.6 CzechInvest – Agentura pro podporu podnikání a investic .....	47
3.7 Dopady na státní rozpočet .....	49
3.7.1 Náklady .....	49
3.7.2 Přínosy .....	50
3.8 Rozhodnutí o příslibu IP v období 1. 7. 2014 – 31. 12. 2018 .....	50
3.9 Investiční pobídka společnosti Varroc Lighting Systems, s.r.o .....	51
4 VYHODNOCENÍ VLIVU INVESTIČNÍCH POBÍDEK NA ROZVOJ REGIONŮ .....	55
5 ZÁVĚR .....	67

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY .....	70
SEZNAM ZKRATEK .....	78
SEZNAM TABULEK A OBRÁZKŮ .....	80
PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ DIPLOMOVÉ PRÁCE	
SEZNAM PŘÍLOH	
PŘÍLOHY	

## ÚVOD

Tématem diplomové práce je „Vliv intervenční politiky veřejné správy na rozvoj regionů“ se zaměřením na investiční pobídky (dále také „IP“), které bylo zvoleno pro svou atraktivitu a aktuálnost.

V současné době, kdy je v legislativním procesu novela zákona o investičních pobídkách, se znovu rozvířila diskuse o tom, zda mají investiční pobídky smysl. Ten měly určitě v roce 1998, postupně se ale v tehdejší formě vyčerpávaly. Výrazně byly zvýhodňovány zahraniční firmy oproti českým podnikům a to především v daňové oblasti. A jak se postupně ukázalo, investiční pobídky, které byly poskytovány plošně po splnění určitých podmínek, přestaly plnit původně zamýšlený záměr a byly postaveny na využívání levné pracovní síly. Přesto pobídky dále fungují a investice se pohybují v miliardách korun. Od aktuálně projednávané novely zákona se očekává především záměna kvantity pracovních míst za kvalitu. Velkou otázkou je však navrhovaný záměr, aby každou investiční akci posuzovala vláda, protože se tím otevře značný prostor pro netransparentní rozhodování. Dosud investor přesně věděl, na co má při splnění stanovených podmínek nárok, protože ty byly zákonem o investičních pobídkách jasně stanoveny.

Autorka práce se proto rozhodla toto zajímavé a diskutované téma otevřít ve své diplomové práci a zaměřit se v ní na Moravskoslezský region, který patří mezi regiony problémové, s vysokou mírou nezaměstnanosti. V jednotlivých kapitolách diplomové práce odpoví na otázky, co si představit pod pojmem intervenční politika státu, regionální rozvoj, co jsou to investiční pobídky. Které výrobní sektory jsou pro investory v Moravskoslezském kraji atraktivní a jaký je přínos pro region. V závěru práce vyhodnotí klady a zápory poskytování investičních pobídek a to jak ve vztahu k vybranému regionu, tak k celé České republice. Cílem práce je tedy analyzovat vliv investičních pobídek na rozvoj Moravskoslezského kraje, vyzdvihnout hlavní faktory atraktivity investičních pobídek a zhodnotit problémy s poskytováním investičních pobídek spojené.

Na základě stanoveného cíle byla pro diplomovou práci stanovena hypotéza: *Vliv investičních pobídek na rozvoj Moravskoslezského regionu je pozitivní.*

Teoretická část práce je východiskem pro praktickou část práce, v souladu se zaměřením a tématem práce je hodnocení provedeno prostřednictvím kvalitativního výzkumu, který probíhal formou tematické analýzy. V práci je použita i metoda dedukce vycházející

z ověřených a platných informací a znalostí, které jsou aplikovány na problematiku této diplomové práce.

Diplomová práce je rozdělena do tří hlavních obsahových částí doplněných o úvod a závěr. První obsahová kapitola se zabývá teoretickým vymezením intervenční politiky, regionálního rozvoje, regionální politiky, jsou definovány základní pojmy a přístupy související s oblastí intervenční politiky veřejné správy. Část kapitoly je věnována možnostem podpory z Evropské unie (dále také „EU“) a to jak z pohledu strategických dokumentů České republiky (dále také „ČR“) i programových dokumentů politiky soudržnosti EU v ČR. Druhá obsahová kapitola se zabývá investičními pobídkami, pozornost je věnována vývoji zákonných norem týkajících se investičních pobídek, právní úpravě platné v současné době, připravované novele, která je v legislativním procesu a podstatě jejich poskytování. Pozornost je věnována také agentuře pro podnikání a investice CzechInvest. Součástí této kapitoly je příklad investiční pobídky společnosti Varroc Lighting Systems, s.r.o., včetně záměrů společnosti v ČR. Závěrečná kapitola v praktické části komplexně vyhodnocuje vliv investičních pobídek na rozvoj regionu.

Diplomová práce je zpracována na základě současných a relevantních údajů získaných z české i cizojazyčné odborné literatury, legislativních předpisů a dalších zdrojů. Informace jsou čerpány zejména z oficiálních dokumentů uveřejněných na internetových stránkách ministerstev ČR a dalších kompetentních orgánů a institucí. V praktické části autorka využila teoretické znalosti, informace zveřejněné na webových stránkách agentury CzechInvest, Ministerstva práce a sociálních věcí a částečně také informace z Výroční hodnotící zprávy za rok 2016 a 2017 dle Plánu hodnocení režimu státní podpory GBER: Investiční pobídky v České republice. Veškeré zdroje, které byly použity jako podklad pro tvorbu diplomové práce, jsou uvedeny v seznamu použité literatury v závěru práce.

Jak je však uvedeno ve Výroční hodnotící zprávě za rok 2016 dle Plánu hodnocení režimu státní podpory GBER: Investiční pobídky v České republice, *„Intervenční logika režimu investičních pobídek neposkytuje soubor měřitelných indikátorů, na jejichž základě by bylo možné měřit naplňování cílů, případně zjišťovat přesnost jejich nastavení. Intervenční logika je proto jednou z oblastí, které shledává tato analýza jako oblast s prostorem ke zlepšení.“*



## 2 CHARAKTERISTIKA INTERVENČNÍ POLITIKY VEŘEJNÉ SPRÁVY

*„Ekonomický intervencionismus (také státní intervencionismus) je perspektivou hospodářské politiky, která upřednostňuje vládní zásah do tržního hospodářství, či regulaci ekonomických procesů v zemi k nápravě selhání trhu a podpoře obecného blahobytu lidí. Intervence je tomto směru opatření vlády nebo mezinárodní instituce v tržním hospodářství usilující ovlivnit ekonomiku nad rámec základní možné regulace.“<sup>12</sup>*

Hospodářské zásahy tohoto druhu mohou být zaměřeny na ekonomické nebo politické cíle, kterými jsou podpora zaměstnanosti, navyšování mezd, podpora hospodářského růstu apod. Intervence státu mohou mít formu podpory nebo ochranných cel, krajním příkladem intervencí je zestátňování podniků a bank.

Podle definice uvedené na internetových stránkách Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (dále také „ÚOHS“), se pojem státní podpory „vztahuje na jakoukoli přímo či nepřímo poskytnutou výhodu financovanou ze státních prostředků, poskytnutou státem jako takovým nebo zprostředkujícím subjektem jednajícím na základě svěřených pravomocí.“

Aby byla výše uvedená definice naplněna, musí dojít k ovlivnění veřejných rozpočtů. Není přitom podstatný způsob ovlivnění veřejných rozpočtů, tedy zda jsou ovlivněny přímo – vydáním finančních prostředků nebo nepřímo - nerozšířením jejich příjmové stránky, ke kterému by za normálních okolností došlo. Veřejnými prostředky jsou přitom i fondy sdružující majetek k určitému účelu a které podléhají kontrole orgány veřejné správy (např. Státní fond životního prostředí, Státní fond dopravní infrastruktury atd.).

Podle ÚOHS může být státní podpora realizována různými formami, „mezi nejčastější formy veřejné podpory můžeme zařadit přímé dotace, státní záruky, daňové úlevy, privatizace za zvýhodněnou cenu, navyšování základního kapitálu, úvěry, půjčky a promíjení plateb sociálního a zdravotního pojištění.“ Formou veřejné podpory jsou i investiční pobídky, při jejichž udělování se postupuje v souladu s příslušnými pravidly EU platnými pro konkrétní oblast veřejné podpory. Investičním pobídkám jako jedné z forem podpory státu bude věnována pozornost v následujících částech diplomové práce.

---

<sup>1</sup> Karagiannis, Nikolaos (2001). "Key Economic and Politico-Institutional Elements of Modern Interventionism". Social and Economic Studies. 50 (3/4): 17–47. JSTOR 27865245

<sup>2</sup> von Mises, Ludwig (1998). Interventionism: An Economic Analysis (PDF). New York: The Foundation for Economic Education. pp. 10–12.

## 2.1. Veřejná podpora z pohledu evropské právní úpravy

Veřejné podpory jsou evropskou právní úpravou pokládány za obecně nežádoucí a neslučitelné s principy vnitřního trhu. Proto jsou veřejné podpory, mimo stanovených výjimek, právem EU zakázány. Pravidla pro kontrolu veřejné podpory jsou obsažena v článcích 107 až 109 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále také „SFEU“). Pojem veřejné podpory je upraven čl. 107, odst. 1 Lisabonské smlouvy, která stanoví: *„Podpory poskytované v jakékoli formě státem nebo ze státních prostředků, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby, jsou, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy, neslučitelné s vnitřním trhem, nestanoví-li Smlouvy jinak“*.

Podle Mynarzové (2014, s. 1) lze z výše uvedeného čl. 107 odvodit základní znaky veřejné podpory:

- „- je poskytována státem nebo z veřejných prostředků,*
- zvýhodňuje určité podniky nebo určitá odvětví podnikání a je selektivní,*
- determinuje obchod mezi členskými státy,*
- narušuje nebo může potenciálně narušovat hospodářskou soutěž.“*

Přestože veřejná podpora není v zemích EU zakázána, je považována za neslučitelnou s vnitřním trhem. Jsou uvedeny oblasti podpor, které lze s vnitřním trhem Evropské unie považovat za slučitelné. Jde o tyto druhy veřejné podpory:

- podpory, které mají napomoci hospodářskému rozvoji oblastí s mimořádně nízkou životní úrovní nebo s vysokou nezaměstnaností,
- podpory, které mají napomoci uskutečnění některého významného projektu společného evropského zájmu anebo napravit vážnou poruchu v hospodářství některého členského státu,
- podpory, které mají usnadnit rozvoj určitých hospodářských aktivit nebo oblastí, pokud nemění podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem,

- podpory, které mají napomoci kultuře a zachování kulturního dědictví, jestliže neovlivní podmínky obchodu a hospodářské soutěže v EU v míře odporující společnému zájmu,
- jiné druhy podpor, které mohou být vymezeny rozhodnutím Rady na návrh Komise.

Podpory, které jsou nebo mohou být považovány za slučitelné s vnitřním trhem podle uvedených výjimek, musejí být předem notifikovány Evropské komisi, pokud se na ně nedá vztáhnout některý z přímo aplikovatelných předpisů EU, které u určitých druhů podpor od povinnosti notifikace členské státy osvobozují.

V právu EU jsou zakotveny výjimky:

- obecné výjimky,
- individuální výjimky,
- blokové výjimky,
- výjimky ad hoc stanovené Radou.

Jak uvádí Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, „*Blokovými výjimkami se rozumí takový okruh kategorií a druhů veřejné podpory, u nichž se za dodržení určitých podmínek předpokládá jejich slučitelnost s vnitřním trhem EU a lze je bez nutnosti detailního přezkumu ze strany Evropské komise relativně jednoduše poskytnout.*“

S přijetím Nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014 (dále také „Nařízení“), kterým se určité kategorie podpory prohlašují za slučitelné s vnitřním trhem, tzv. obecné nařízení o blokových výjimkách (GBER<sup>3</sup>) a které nabylo účinnosti 1. července 2014, se blokové výjimky staly jedním z nejvýznamnějších právních titulů pro legální poskytování veřejné podpory, zejména investic (ÚHOS, © 2012). Toto nařízení se vztahuje na podporu určenou do veškerých hospodářských odvětví, mimo těch, které jsou explicitně vyloučeny.

Mynarzová (2014) upozorňuje na skutečnost, že v rámci veřejné podpory budou blokové výjimky nejvyužívanějším legislativním titulem, kdy v rámci EU by mohly být aplikovány až na 90 % všech opatření veřejné podpory.

---

<sup>3</sup> Z anglického General Block Exemption Regulation

Podmínky pro poskytování veřejné podpory stanovuje Nařízení v těchto kategoriích (Kapitola III, Oddíl 1 – 13):

- „*Regionální podpora,*
- *Podpora určená malým a středním podnikům,*
- *Podpora přístupu malých a středních podniků k financování,*
- *Podpora výzkumu, vývoje a inovací,*
- *Podpora na vzdělávání,*
- *Podpora pro znevýhodněné pracovníky a pracovníky se zdravotním postižením,*
- *Podpora na ochranu životního prostředí,*
- *Podpora na náhradu škod způsobených některými přírodními pohromami,*
- *Sociální podpora na dopravu obyvatel odlehlých regionů,*
- *Podpora na širokopásmovou infrastrukturu,*
- *Podpora kultury a zachování kulturního dědictví,*
- *Podpora na sportovní a multifunkční rekreační infrastrukturu,*
- *Podpora na místní infrastrukturu.“*

Nařízením Komise (EU) 2017/1084 s účinností od 10. 7. 2017 byly přidány kategorie podpory: Podpora na regionální letiště a Podpora na přístavy.

Podle Mynarzové (2014) byla záměrem nové úpravy v oblasti veřejné podpory především důslednější a cílenější kontrola poskytování veřejné podpory, která měla zlepšit fungování vnitřního trhu prostřednictvím účinnější politiky. Jejím cílem bylo omezit narušování

hospodářské soutěže, zachování rovných podmínek pro jednotlivé tržní subjekty a potírání protekcionismu.<sup>4</sup>

## 2.2 Veřejná správa

Veřejná správa je správní činnost související s poskytováním veřejných služeb, řízením veřejných záležitostí na místní i centrální úrovni a zajišťováním záležitostí ve veřejném zájmu. Za veřejnou správu bývají označovány také správní orgány, které ji vykonávají, především tedy úřady. Veřejná správa se dělí na státní správu a samosprávu.

Veřejná správa je vykonávána ve veřejném zájmu. Činnost veřejné správy je vázána právem i ústavními zásadami: *"Státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon"* (Ústava, čl. 2, odst. 3) a *"Státní moc lze uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví"* (Listina základních práv a svobod, čl. 2, odst. 2).

Podle Wokouna, Matese a Kadeřábkové (2011, s. 316) lze shrnout, že správa je souborem činností, které mají záměrný charakter, *„jsou uskutečňovány v relativně trvale organizovaných celcích, v objektivně vymezeném rámci a jež jsou zaměřeny k dosažení určitého cíle, současně jde také o zajištění těch procesů, jimiž se správa uskutečňuje.“*

Obecně toto vymezení správy platí pro správu veřejnou (tedy činnost vykonávanou ve veřejném zájmu) i soukromou (tato činnost nemá charakter veřejnoprávních povinností, je vykonávána v soukromém zájmu a týká se soukromých záležitostí).

Peková, Pilný a Jetmar (2008, s. 46) do veřejné správy zahrnují *„státní správu, která má dominantní postavení a samosprávu, která je k výkonu veřejné správy pověřena příslušným zákonem...“*

Státní správa je veřejnou správou uskutečňovanou státem a svým charakterem představuje realizaci moc výkonné. Právní rámec státní správy tvoří Ústava České republiky a Listina základních práv a svobod. Stát jako subjekt vykonává státní správu zejména prostřednictvím těchto orgánů:

- vlády (vrcholný ústavní orgán moci výkonné)

---

<sup>4</sup> Protekcionismus - hospodářská politika státu chránící vnitřní trh před zahraniční konkurencí cly, poskytováním zvl. výhod vývozci apod.

- ministerstev a ostatních ústředních správních úřadů
- odborných územních správních úřadů (odvětvová působnost)
- veřejných ozbrojených sborů a jiných veřejných sborů.

Samospráva je podle Malinovského a Sucháčka (2006, s. 610) „*veřejnou správou uskutečňovanou jinými subjekty, než státem. V procesu řízení státu je nezbytným doplňkem státní správy.*“ V rámci delegace státní moci jí byl svěřen výkon správní činnosti, při němž se také musí řídit zákony.

Podstatou a posláním samosprávy je podle Malinovského a Sucháčka (2006, s. 610) „*samostatně rozhodovat o vlastních otázkách, spravovat vlastní záležitosti. Pro vykonávání samosprávy jsou zřízeny příslušné orgány. Ty vystupují svým jménem, ze své vůle a ve svém zájmu.*“

**Obrázek 2.1: Členění veřejné správy**



Zdroj: [www.docplayer.cz](http://www.docplayer.cz), 2019 © DocPlayer.cz

## 2.3 Region a regionální rozvoj

Pojem region je používán v mnoha odborných a obsahových souvislostech, v zákonech a publikacích vztahujících se k regionální politice či k regionálnímu rozvoji je definován různými způsoby, z nichž některé uvádím.

Pro účely zákona o podpoře regionálního rozvoje (zákon č. 248/2000 Sb., § 2) se regionem rozumí *„územní celek, vymezený územními obvody krajů a obcí, jehož rozvoj může být podporován podle tohoto zákona“*.

Malinovský a Sucháček (2006, s. 642) region definují jako *„část geografické (územní) sféry s komplexem přírodních a socioekonomických prvků a procesů, které se vyznačují specifickým rozmístěním, uspořádáním, mírou integrace a vlastní prostorovou strukturou s vnitřní zákonitou podobností“*.

Lednický a Vaněk (2006, s. 32) označují region jako *„určitou část území, která má jednoznačně vymezené hranice nebo určité společné vlastnosti“*.

Wokoun a kolektiv (2011, s. 84) chápou region jako *„komplex vznikající regionální diferenciací krajinné sféry“*.

K pojmu region bychom našli ještě mnoho dalších definic. Pro účely této práce budeme region chápat jako (Malinovský a Sucháček, 2006, s. 643) *„území vymezené na základě společných znaků (hospodářských, dopravních, kulturních, ekologických apod.) charakterizující relativně uzavřený celek, odlišující se od okolí specifickými funkcemi a rolemi“*.

V Evropě mají regiony významnou roli v rozvoji společnosti založené na znalostech a na základě jejich dosavadních zkušeností, kvality a angažovanosti budou při růstu ekonomiky a konkurenceschopnosti hrát stále větší roli (Skokan, 2004).

Regionalizací nazýváme podle Wokouna (2011, s. 90) *„činnost směřující k vymezování regionů“*. Při regionalizaci dochází k rozdělování státního území do menších územních celků anebo naopak ke slučování základních jednotek. *„Vydělení geografických regionů se zpravidla provádí na základě dvou hledisek: objektivního, tj. pevnosti vazeb mezi složkami regionů; subjektivního, tj. na základě úkolů výzkumu.“* (Wokoun, 2011, s. 90). Vymezené regiony můžeme rozlišit podle různých hledisek.

Pro potřeby výkonu státní správy a územní samosprávy jsou vymezovány administrativní regiony, které se vyznačují dvěma základními znaky. Těmi jsou skladebnost (region vyšší úrovně je tvořen několika celky nižší úrovně) a vztah nadřízenosti nebo podřízenosti (jde

o závaznost norem přijatých na vyšší úrovni pro regiony nižší úrovně). Je zde nutná časová stabilita.

Pro řešení konkrétních problémů jsou vymezovány účelové regiony, které řeší např. problémy životního prostředí, ochrany přírody, hospodářskou zaostalost apod. Mívají omezenou časovou platnost. Často se jedná o zvláštní hospodářské zóny, např. vědecko-technický park, podnikatelský inkubátor. K určitým rozvojovým záměrům můžeme vyčlenit i regiony programové (Wokoun, 2011).

Podle stejnorodosti dělíme regiony na heterogenní a homogenní, které se vyznačují funkčními vazbami a vzájemným propojením jednotek.

### **2.3.1 Rozvoj regionu**

Skokan (2004, s. 9) tvrdí, že *„Intervence k podpoře regionálního rozvoje byly, a v řadě zemí ještě jsou, založeny zejména na poskytování kapitálu a podpory pro budování fyzické infrastruktury. Současná regionální věda a ekonomický výzkum dokazují, že nejefektivnějšími cestami k dosažení ekonomického růstu je rozšiřování znalostí a technologií na regionální úrovni.“*

Podle Kutscherauera, Václavkové, Malinovského a kol. (2013, s. 1) lze regionální rozvoj vyjádřit jako *„vyvážený, harmonický a udržitelný rozvoj regionů, růst jejich socioekonomického potenciálu a konkurenceschopnosti vedoucí ke zvyšování životní úrovně a kvality života jejich obyvatel“*.

Skokan (2004) popisuje regionální rozvoj jako komplex procesů, které probíhají v rámci složitého systému region. Pro ovlivňování a řízení těchto procesů je potřeba používat systémový přístup. Skokan (2004, s. 12) zároveň tvrdí, že *„regionální rozvoj dlouho splýval s pojmem ekonomický (hospodářský) rozvoj, a především s pojmem ekonomický růst“*. Jejich rozdíl je potřeba vysvětlit.

Ekonomický růst představuje zvýšení celkového produktu země během určitého období, zatímco ekonomický rozvoj znamená *„dlouhodobé zvyšování ekonomického bohatství země“* (Skokan, 2004, s. 12). Podstatou ekonomického rozvoje je vznik nových pracovních míst, které nabízí zaměstnanost a vytváří poptávku po výrobcích a službách. Hlavními aktéry ekonomického rozvoje jsou aktivní a pasivní podnikatelé, přičemž aktivní podnikatelé jsou



chápání jako zdroj předmětu podnikání, zatímco pasivní podnikatelé podporují tuto činnost hmotnými a nehmotnými zdroji. Podnikatelé se objevují a existují ve specifickém území představujícím různé proměnné (sociální, průmyslové, zemědělské, ekologické a další), odlišující území a komunitu žijící na tomto území. „*Ekonomický a sociální rozvoj je lokální jev, který se rozvíjí v určitém regionálním prostředí*“ (Skokan, 2004, s. 13).

### **2.3.2 Dokumenty regionálního rozvoje v ČR**

Mezi dokumenty regionálního rozvoje podle Malinovského a Sucháčka (2006) patří:

- *Strategie regionálního rozvoje ČR* (dále také „SRR“), která je programovým dokumentem, orientujícím prostorový rozvoj ČR a určujícím cíle, směry a aktivity k podpoře regionálního rozvoje na vymezené období. Současná SRR na období 2014 – 2020 navazuje na stejnojmenný dokument platný v období 2007 – 2013,
- *Strategie rozvoje kraje*, která představuje základní koncepční dokument zaměřený na další rozvoj územního obvodu kraje vypracovaným na období 7 let. Dokument se skládá ze tří základních částí – strategické, taktické a implementační,
- *Program rozvoje kraje* jako střednědobý rozvojový dokument. Podle Kutscherauera (2014) se jedná o taktický dokument regionálního rozvoje zaměřený na sociální a ekonomickou sféru řešeného území zpracovaný na období 7 let. Stanoví se jím opatření, která mají být přijata pro zajištění socioekonomické oblasti rozvoje kraje, přičemž zahrnuje jak opatření finanční povahy ve formě grantů a dotací, tak i opatření nefinančního charakteru (např. politickou podporu). Koncepce dokumentu se skládá z charakteristiky ekonomického a sociálního rozvoje území, silných a slabých stránek jeho částí, vymezení regionů, na které se má podpora zaměřit včetně stanovení postupů k samotné realizaci a určení priorit v hospodářském a sociálním odvětví.
- *Regionální operační program* (dále také „ROP“), který je základním taktickým dokumentem MMR na regionální úrovni navržený pro stimulaci nebo rozšíření ekonomického a sociálního rozvoje regionu tvořícího územní statistickou jednotku – region NUTS 2 (Region soudržnosti) za účelem spolufinancování jejich rozvoje z prostředků EU. Od roku 2014 jsou regionální operační programy nahrazeny Integrovaným regionálním programem (dále také „IROP“), který umožňuje zaměřit se ve větší míře na tematické problémy krajů, regionů a obcí v ČR. IROP vznikl spojením Integrovaného operačního programu (dále také „IOP“) a regionálního

operačního programu (IOP se zabýval problematikou regionálních celků v oblasti infrastruktury, ROP se věnoval konkurenceschopnosti regionů).

- *Společný regionální operační program* (v současné době se již nezpracovává). Byl jedním z pěti programů, které byly v ČR realizovány na základě Rámce podpory Společenství v období 2004 – 2006 a zaměřoval se především na podporu vyváženého a udržitelného ekonomického rozvoje regionů.

- *Programový doplněk*, který je prováděcím dokumentem pro strategii a priority stanovené v operačním programu nebo jednotném programovém dokumentu.

Programy regionálního rozvoje jsou zpracovávány také na úrovni územní, kde stěžejním dokumentem pro potřeby regionálního rozvoje je Program obnovy venkova řadící se díky jeho plošné povaze k sektorovým programům. Podporuje hlavně venkovské obce a od roku 1999 také venkovské mikroregiony. Program je zaměřen na obnovu společenského, ekonomického a duchovního způsobu venkovského života, aby v těchto oblastech vznikly podmínky pro plnohodnotný život srovnatelný se životem ve městech (Kutscherauer, 2014).

## **2.4 Regionální politika**

Vznik regionální politiky datujeme počátkem 30. let ve Velké Británii, kde je spojován s velkou hospodářskou krizí. V rámci hledání řešení situace byl přijat „Zákon o speciálních územích“, který je prvním regionálně orientovaným dokumentem vymezujícím problém regionů. Po 2. světové válce se regionální politika rozvíjí také v Itálii a ve Francii. Na přelomu 50. a 60. let dochází k rozvoji regionální politiky v Německu, Nizozemí a skandinávských zemích. V evropských postkomunistických zemích se regionální politika objevuje koncem 80. let v souvislosti a to jako důsledek přechodu k tržní ekonomice.

Jak je uvedeno v dokumentu Informace pro vládu ČR o postupu prací při tvorbě Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ (s. 4), regionální politika v České republice i v Evropě je chápána jako „*činnost, jejímž úkolem je přispívat ke snižování rozdílů mezi úrovněmi jednotlivých regionů a k zabezpečení jejich harmonického rozvoje*“. Jejím cílem je pak dosažení stejných šancí pro všechny regiony ve smyslu plnohodnotného využití jejich demografického, hospodářského i přírodního potenciálu.

Podle Maiera a Tödtlinga (1998, s. 211) se regionální politikou rozumí „*ovlivňování hospodářských procesů v územních částech státu nebo většího ekonomického prostoru*“.

*prostřednictvím veřejného sektoru. Přitom se má korigovat prostorová alokace vytvořená trhem“.*

Podle Kutscherauera, Václavkové, Malinovského a kol. (2013, s. 1) lze říci, že „*regionální politika představuje soubor intervencí, zaměřených podle konkrétní situace a očekávaných vývojových tendencí unie, státu a jeho regionů, podporujících opatření vedoucí k růstu sociálních a ekonomických aktivit, k rozvoji infrastruktury, institucí a k vyváženému vývoji územního rozložení regionálních aktivit a struktur přinášející pozitivní národohospodářské efekty, jinými slovy k pozitivnímu vývoji klíčových socioekonomických a environmentálních atributů regionu a soustavy regionů v národohospodářském kontextu“.*

Na základě výše uvedeného tedy můžeme říci, že regionální politika je intervenční politikou, která je zaměřena na zvyšování konkurenceschopnosti regionů a snižování nežádoucích regionálních disparit (rozdílů).

V intervenčním duchu charakterizují regionální politiku také Buček, Rehák a Tvrdoň (2010, s. 117): „*cílevědomé veřejné intervence vedoucí ke zvýšení atraktivity jednotlivých regionů a lokalit (včetně zlepšování podmínek pro konkurenceschopnost) a ke změnám prostorového uspořádání ekonomiky, jejichž výsledkem je dosažení vzájemně provázaných cílů dlouhodobého ekonomického růstu, projevující se v růstu kvality života a odstraňování rozdílů mezi jednotlivými regiony“.*

Regionální politika je realizována na třech úrovních. Nejvyšší, nadnárodní úroveň je prováděna EU, především Evropskou komisí. Druhou, národní úroveň, realizují jednotlivé členské státy EU, jejímiž nositeli je vláda, ministerstva a ostatní orgány státní správy. Nejnižším stupněm regionální politiky je regionální úroveň prováděná územní samosprávou.

Žítek (2008, s. 45) uvádí, že regionální politika EU „*se zaměřuje na podporu celkového harmonického rozvoje regionů v EU. Má podporovat harmonický, vyvážený a udržitelný rozvoj ekonomických činností, vysokou úroveň zaměstnanosti, rovnost mezi muži a ženami a vysokou úroveň ochrany a zlepšování životního prostředí.*“

Regionální politika EU je postavena na dodržování základních principů. Hlavním z nich je adicionalita, což znamená, že finanční prostředky ze strukturálních fondů EU nemají nahrazovat národní zdroje, jsou pouze doplňkové. Dalším z principů je partnerství, jako znak spolupráce Evropské komise a členských států EU. Dále jmenujme programování jako zásadu spočívající ve sledování cílů fondů ve víceletém programování. Princip komplementarity

znamená, že vnitrostátní opatření jsou doplněna o priority Evropského společenství. Dalším z principů je územní úroveň provádění charakterizující skutečnost, že operační programy jsou realizovány členskými státy EU. Posledními jmenovanými zásadami jsou sdílené řízení spojené s rozpočtem EU a proporcionální intervence značící úměrnost zdrojů k celkovým výdajům (Žitek, 2008).

#### 2.4.1 Koncepce regionální politiky

S historickým vývojem regionální politiky souvisejí dvě hlavní pojetí. V tradiční regionální politice uskutečňované zhruba do poloviny 70. let minulého století převažují při řešení socioekonomických problémů cíle sociální, v současném přístupu je největší důraz kladen na cíle ekonomické. Ve většině vyspělých zemí se tyto dvě teorie prolínají, existuje tedy smíšený model. Rozdíly mezi uvedenými pojetími jsou uvedeny v následující tabulce č. 2.2.

**Tabulka č. 2.1: Koncepce regionální politiky**

<i>Aspekt</i>	<i>Regionální politika</i>	
	<i>Tradiční</i>	<i>současná</i>
regiony	geograficky relativně stálé problémové regiony	geograficky relativně rychle se měnící problémové regiony
problémy	rozvinutost / zaostalost	strukturální změny
strategie	regionální růst	regionální inovace
nástroje	meziregionální přerozdělování	mobilizace vnitřních zdrojů
orientace na	kapitál, suroviny, velké firmy	informace, technologie, služby, malé a střední firmy
organizační forma	Centralizace	Decentralizace

Zdroj: WOKOUN a kol. (2011, s. 99)

Podle Skokana (2004) může být regionální politika rozdělena na dva typy – exogenní a endogenní.

**Exogenní typ regionální politiky** se vyznačuje intervencemi státu v různých formách, které směřují především do problémových regionů. Tento typ regionální politiky má za úkol zajistit realokaci výrobních faktorů mezi vyspělými a málo rozvinutými regiony, vyznačuje se přístupem „shora dolů“.

Oproti tomu **endogenní politika** využívá především regionální nástroje – zásahy státu zde mají jen doplňkový charakter. Realizací této politiky jsou uvolňovány tržní síly regionů a vznikají možnosti rozvoje potenciálu regionů. Tento přístup je možno nazvat „zdola nahoru“.

Tři typy regionální politiky uvádí ve své publikaci Blažek a Uhlíř (2011):

- neoliberální přístup, který se zaměřuje na podporu lokálních aktivit formou deregulačního opatření nebo podporou malých a středních podniků,
- keynesiánský přístup orientující se z centrální úrovně prostřednictvím lákání přímých zahraničních investic nebo realokace velkých podniků do zaostávajících regionů,
- endogenní přístup, který klade důraz na vnitřní neboli místní mobilní zdroje, resp. na lidské schopnosti, přírodní a kulturní dědictví atd.

V následující části diplomové práci použiji členění regionální politiky na exogenní a endogenní přístup.

Za typicky exogenní politiku je možné považovat Kohezní politiku EU, která svou pomoc směřuje do regionů soudržnosti, jejichž územní vymezení je totožné s územními statistickými jednotkami NUTS 2. Tyto regiony jsou zřízeny podle zákona o podpoře regionálního rozvoje pro potřeby spojené s koordinací a realizací podpory hospodářské, sociální a územní soudržnosti. Jedná se o tyto regiony (zákon o podpoře regionálního rozvoje, § 15):

- a) Praha (území hlavního města Prahy),
- b) Střední Čechy (území Středočeského kraje),
- c) Jihozápad (území Jihočeského a Plzeňského kraje),
- d) Severozápad (území Karlovarského a Ústeckého kraje),
- e) Severovýchod (území Libereckého, Královéhradeckého a Pardubického kraje),

- f) Jihovýchod (území Jihomoravského kraje a Kraje Vysočina),
- g) Střední Morava (území Olomouckého a Zlínského kraje),
- h) Moravskoslezsko (území Moravskoslezského kraje).

Klasifikace územních statistických jednotek (dále také „NUTS“<sup>5</sup>) je používána v zemích EU pro potřeby klasifikování jednotné unifikované struktury územních jednotek od roku 1998. NUTS byly zavedeny Statistickým úřadem Evropských společenství (Eurostatem) spolu s ostatními orgány EU jako klasifikace, kterou do té doby nahrazoval platný číselník krajů a obcí (Národní ústav odborného vzdělávání, © 2008). Normalizovaná klasifikace územních celků v ČR je uváděna pod názvem CZ-NUTS.

V Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1059/2003 je stanoveno rozdělení území NUTS podle počtu obyvatel (viz tabulka 2.3). V tabulce jsou zobrazeny regionální úrovně NUTS a lokální úrovně LAU. Úroveň NUTS 1 je ohraničena počtem osob a to v rozmezí od 3 mil. osob do 7 mil. osob. Tyto oblasti jsou většinou tvořeny několika jednotkami NUTS 2. Úroveň NUTS 2 pokrývá rozmezí od 800 tis. do 3 mil. obyvatel a tyto regiony jsou určeny k implementaci regionální politiky EU. Poslední úroveň NUTS 3 se nachází v rozmezí 150 tis. osob až 800 tis. osob. Převážně se jedná o úroveň okresů, popřípadě krajů. Lokální úrovně LAU 1 a LAU 2 nejsou legislativně vymezeny (Vilamová, 2004).

**Tabulka 2.2: Klasifikace NUTS podle počtu obyvatel**

<i>Regionální úroveň</i>	<i>Počet obyvatel</i>	
	<i>minimální</i>	<i>maximální</i>
NUTS 1	3 000 000	7 000 000
NUTS 2	800 000	3 000 000
NUTS 3	150 000	800 000

Zdroj: Vilamová (2004), vlastní zpracování

<sup>5</sup> La Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques

Pro endogenní regionální politiku je příznačné zvyšující se míra kompetencí, které jsou delegovány na regionální a lokální úroveň (Blažek a Uhlíř, 2011), přičemž dochází k podpoře infrastruktury, podnikání a rozvoji lidských zdrojů v rámci regionů soudržnosti. Důraz je kladen na tvorbu partnerských vztahů a jejich udržení a zachování v následujících letech. Regionální a místní orgány vytvářejí podmínky pro rozvoj stávajících i nových firem prostřednictvím nabídky rekvalifikačních kurzů, pronájmu prostor apod.

#### 2.4.2 Cíle a nástroje regionální politiky

Podle zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje (§ 3), je cílem regionálního rozvoje *„zajistit dynamický a vyvážený rozvoj území ČR se zřetelem na kvalitu života a životního prostředí, přispět ke snižování regionálních rozdílů a zároveň umožnit využití místního potenciálu pro zvýšení hospodářské a sociální úrovně jednotlivých regionů“*. Oblasti podpory regionálního rozvoje na úrovni České republiky jsou podrobněji vymezeny ve Strategii regionálního rozvoje ČR 2014 – 2020.

Na národní úrovni musí být regionální politika České republiky postavena na jasně definovaných a regionálně zaměřených cílech, které se budou územně promítat do sektorových programů se zohledněním specifik území. Zároveň má za úkol poskytovat věcný a metodický rámec pro tvorbu strategických plánů krajů, resp. měst a obcí. Nástroje regionální politiky musí být zvoleny s ohledem na regionální specifika.

Nástroje regionální politiky obvykle členíme na nástroje makroekonomické a mikroekonomické povahy.

Jak uvádí Wokoun (2011, s. 100), *„Užití makroekonomických nástrojů je pro řešení regionálních problémů silně omezeno ostatními národohospodářskými cíli, zejména udržením inflace na žádoucí úrovni, vyrovnaností platební bilance, případně realizací cílů průmyslové či agrární politiky.“*

Typickými **makroekonomickými nástroji** jsou

- *fiskální politika*, kdy prostřednictvím státního rozpočtu dochází k meziregionálnímu přerozdělování. Tato politika představuje pro podporované oblasti jisté finanční zvýhodnění (např. snížená sazba daní přiznávaná na časově omezené období),

- *monetární politika*, jejíž hlavní součástí je ovlivňování množství peněz v ekonomice (např. usnadnění přístupu k úvěrům ve vybraných regionech). Vzhledem ke skutečnosti, že část takto získaných prostředků se přelévá do ostatních regionů, není vliv monetární politiky jednoznačný,
- *protekcionismus*, který tvoří třetí skupinu makroekonomických nástrojů a představuje státní ovlivňování dovozů prostřednictvím dovozních limitů a cel. Přestože jsou dovozní limity a cla výrobkově orientovány, je jejich regionální vliv značný (Wokoun, 2011).

Hlavním posláním **mikroekonomických nástrojů** je podle Wokouna (2011, s. 102) „*ovlivňovat rozhodování ekonomických subjektů o jejich prostorové lokalizaci.*“ V návaznosti na to, na který ekonomický subjekt jsou nástroje zaměřeny, je pak můžeme rozdělit do dvou základních skupin:

- *nástroje ovlivňující prostorový pohyb pracovních sil (realokace pracovních sil)*, kdy použité ekonomické nástroje se zaměřují na částečnou úhradu nákladů spojených s emigrací obyvatelstva z regionu. V současné době se spíše nepoužívají, ve vztahu k pracovním silám převládají nástroje podporující rekvalifikaci pracovníků a nástroje, které do problémových regionů přilákají kapitál,
- *nástroje působící na prostorový pohyb kapitálu (realokace kapitálu)*, kdy hlavním úkolem je ovlivnění tvorby nových pracovních příležitostí v regionu prostřednictvím již zavedených firem nebo přilákáním firem nových.

V praxi regionální politiky jsou výjimečně používány **ostatní nástroje**, kterými jsou administrativní nebo institucionální nástroje podpory regionálního rozvoje.

V současné regionální politice jsou intervence realizovány především prostřednictvím Evropských strukturálních a investičních fondů, menšími zdroji jsou pak národní dotační tituly ministerstev, investice měst a obcí. Rozhodující úlohu na příjmové straně obecních a městských rozpočtů mají daňové příjmy, které mají také značný vliv na finanční stabilitu a autonomii. V současné době nejsou nastaveny dostatečné nástroje pro hodnocení územních dopadů politik a projektů a v některých regionech jsou vytvořena slabá, popř. jen formalizovaná partnerství pro efektivní integrované plánování.

Základním nástrojem regionální politiky je národní strategický dokument Strategie regionálního rozvoje, za který ze zákona odpovídá ministerstvo pro místní rozvoj. Cílem



Strategie regionálního rozvoje České republiky je přispět k naplňování identifikovaných rozvojových priorit a cílů a zároveň podpořit soutěživost mezi kraji a obcemi na stejné hierarchické úrovni. Snahou všech je přirozeně vytvářet vysokou kvalitu života.

Provázanost národní regionální strategie s regionální politikou Evropské unie a dalšími odvětvovými politikami ovlivňujícími rozvoj území zajišťuje Strategie regionálního rozvoje České republiky 2014 – 2020, která byla schválena usnesením vlády dne 15. května 2013. V tomto dokumentu se mimo jiné uvádí, že *„SRR je mnohem více zaměřena oproti letům minulým na řešení specifických funkčních území, které vyžadují provázané intervence zohledňující komplexnost problémů, se kterými se daná území musí potýkat“*.

Strategie regionálního rozvoje (Wokoun, 2011) se opírá o principy udržitelného rozvoje využívajícího všech pozitivních rozvojových potenciálů ČR. K tomu musí ČR aktivovat všechny využitelné zdroje obcí, krajů i státu. SRR považuje za udržitelný rozvoj založený na stabilním ekonomickém růstu při šetrném využívání přírodních zdrojů, snižování jejich spotřeby, na účinné ochraně životního prostředí, respektování sociálních i kulturních potřeb obyvatelstva

Význam SRR spočívá také v tom, že vytváří základní rámec pro formování regionální politiky ČR, která je tak komplementární s regionální politikou EU. To ve svém důsledku umožňuje skloubení zájmů a potřeb jednotlivých regionů NUTS 2 a NUTS 3 a ČR jako NUTS 1 s naplňováním konvergenčních kritérií EU včetně kombinace aktivovatelných zdrojů regionů, státu a fondů EU s vnitřními i zahraničními zdroji soukromých investorů. Podle Wokouna (2011, s. 143) tedy SRR *„ve svém celkovém pojetí vytváří základní rámec realizace regionální politiky ČR jako svébytné národní regionální politiky členského státu EU i jako integrální součásti regionální politiky EU, které vůči sobě musí být komplementární.“*

Jedním z klíčových úkolů regionální politiky ČR je vymezení regionů, jejichž rozvoj je třeba podporovat s ohledem na dynamický a vyvážený rozvoj ČR, zvyšování hospodářské a sociální úrovně územně samosprávných celků a udržování jejich hospodářské, sociální a územní soudržnosti. Tyto regiony navrhuje ministerstvo pro místní rozvoj ve spolupráci s ostatními dotčenými správními úřady a kraji. Kromě státem podporovaných regionů mohou existovat i regiony podporované na úrovni a působnosti krajů.

Podle zákona o podpoře regionálního rozvoje, § 4 jsou stanoveny následující základní typy podporovaných regionů:

1. regiony se soustředěnou podporou státu, které se podle charakteru svého zaostávání člení na:
  - strukturálně postižené regiony,
  - hospodářsky slabé regiony,
  - venkovské regiony,
2. ostatní regiony, jejichž podporování státem je žádoucí z jiných důvodů, např. bývalé vojenské prostory, pohraniční regiony, regiony se silně narušeným nebo poškozeným životním prostředím, regiony s méně příznivými podmínkami pro rozvoj zemědělské výroby, regiony postižené živelními pohromami, regiony s vyšší mírou nezaměstnanosti, než je průměrná úroveň v České republice (Wokoun, 2011).

Regiony se soustředěnou podporou státu jsou charakterizovány takto:

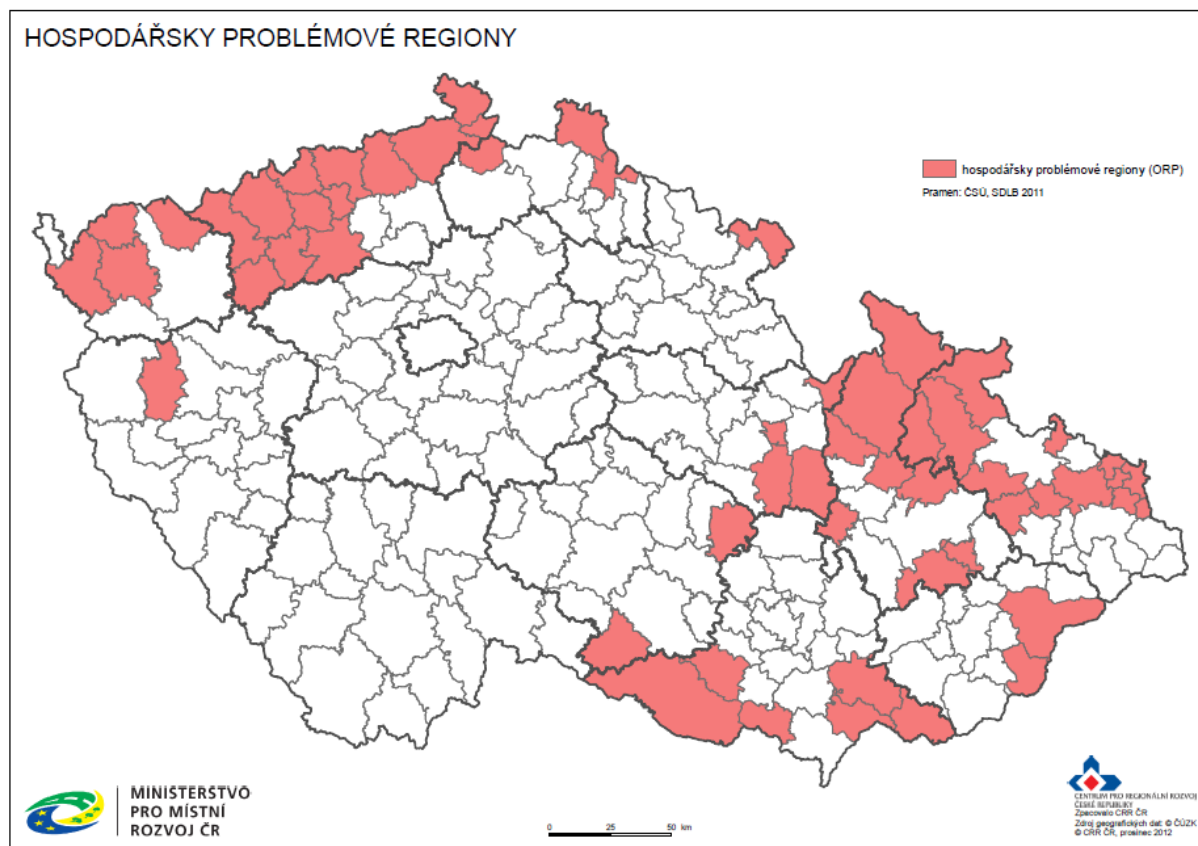
Strukturálně postižené regiony – k jejich vymezení se používají ukazatele charakterizující především trh práce a rozvoj podnikání.

Hospodářsky slabé regiony – k vymezení jsou použity ukazatele charakterizující trh práce, hospodářskou úroveň a strukturu a úroveň obcí a obyvatel.

Venkovské regiony – k jejich vymezení slouží ukazatele charakterizující zejména vývoj počtu obyvatelstva, jeho podíl ve venkovských obcích a strukturu zaměstnanosti (Wokoun, 2011).

Strategie regionálního rozvoje České republiky 2014 – 2020 vymezuje hospodářsky problémové regiony na úrovni správních obvodů obcí s rozšířenou působností. Tyto regiony jsou charakterizovány především nadprůměrnou mírou nezaměstnanosti, nízkou životní úrovní, nízkým stupněm ekonomické výkonnosti, nízkým průměrným příjmem obyvatel a nepříznivým demografickým vývojem.

**Obrázek č. 2.2: Hospodářsky problémové regiony vymezené ve Strategii regionálního rozvoje ČR 2014 - 2020**



Zdroj: Strategie regionálního rozvoje ČR 2014 – 2020

Jak uvádí Kutscherauer (2014, s. 66), SRR obsahuje „*socioekonomickou analýzu stavu regionálního rozvoje a jejich krajů, analýzu slabých a silných stránek v rozvoji jednotlivých krajů, strategickou vizi a dlouhodobé cíle regionálního rozvoje ČR, vymezuje státem podporované regiony a uvádí doporučení ústředním správním orgánům a krajům k zaměření rozvoje odvětví spadajících do jejich působnosti*“. Zpracovatelem dokumentu je MMR, odbor pro regionální rozvoj.

#### **2.4.3 Konkurenceschopnost regionu**

Podle Viturky a kol. (2010), je „*ekonomický rozvoj v tržní ekonomice neodmyslitelně spojen s pojmem konkurenceschopnosti jako základního měřítka dlouhodobé úspěšnosti firem a rovněž státu a jeho jednotlivých regionů*.“ Regionální konkurenceschopnost patří od devadesátých let minulého století mezi důležité směry regionálně-ekonomického výzkumu.

Pojem konkurenceschopnost se však primárně vztahuje k podnikatelské sféře, s vymezením pojmu konkurenceschopnosti je však nutné upozornit na problémy s tím spojené. Můžeme říci, že konkurenceschopné jsou firmy, které se dokáží v dlouhodobém měřítku přizpůsobovat tržnímu prostředí, které se neustále mění.

Ve vztahu k regionální (teritoriální příp. národní) konkurenceschopnosti je zde základním rozdílem oproti konkurenceschopnosti firem skutečnost, že dlouhodobé snižování konkurenceschopnosti státu nebo jeho regionu vede ke snížení životní úrovně obyvatelstva.

Pro hodnocení konkurenceschopnosti státu se používají různé systémy kritérií, z nichž lze vyčlenit tři základní směry odpovídajících definic (Viturka, 2010):

- vnější pojetí národní konkurenceschopnosti (hodnocení na základě exportní výkonnosti),
- agregátní pojetí národní konkurenceschopnosti (hodnocení na základě výkonnosti ekonomiky),
- širší pojetí konkurenceschopnosti (hodnocení cílené na komplexní postižení relevantních vztahů zdůrazňující udržitelnost ekonomického rozvoje).

Hlavními nástroji podpory konkurenceschopnosti ze strany státu a regionů jsou podpora vzdělávání, vědy a výzkumu, rozvoje podnikatelské a technické infrastruktury a stimulace produktu a transferu inovací v interakci s optimalizací daňového systému (včetně daňových pobídek pro soukromé investice) a výkonu veřejné správy prostřednictvím finančních i nefinančních opatření. Z toho můžeme vyvodit, že zaměření hospodářské a regionální politiky by mělo směřovat na podporu zlepšování kvality podnikatelského prostředí a stimulaci zvyšování tvorby přidané hodnoty v soukromém sektoru (Viturka, 2010).

EU přijala v roce 2000 v tomto kontextu tzv. Lisabonskou strategii, jejímž původním cílem bylo dosažení pozice EU jako nejkonkurenceschopnější a nejdynamičtější ekonomiky světa založené na znalostech, schopné udržitelného hospodářského růstu, vytvářející více kvalitních pracovních příležitostí a zachovávající sociální soudržnost.

V roce 2004 byla Lisabonská strategie revidována s tím, že její cíl se přesouvá do ekonomického rozvoje Evropské unie. Pro plnění této strategie přijala ČR v září 2005 Národní Lisabonský program 2005 – 2008.

Jak uvádí Newima (2014, s. 25), podle Portera (1990, s. 3) „závisí konkurenceschopnost země na kapacitě jejího průmyslu inovovat a dále zdokonalovat. Země mohou těžit z toho, že mají silnou konkurenci na domácím trhu, průbojné a iniciativní dodavatele a náročné domácí zákazníky. Konkurenční výhoda země vyvstává v důsledku rozdílu v kultuře, stylu vedení, infrastruktuře, institucích, historii a dalších faktorech, které ovlivňují chování podnikatelských subjektů dané země a životní styl jejich obyvatel. Pokud tedy země využívá těchto rozdílů k neustálému zlepšování a inovování, pak roste konkurenční výhoda země.“

Dlouhodobá konkurenceschopnost je spojená s konceptem udržitelného rozvoje. Podle Newimy (2014, s. 36) není trvale udržitelný rozvoj „pouhým pojítkem mezi efektivitou čerpání dostupných finančních, přírodních a technologických zdrojů, ale především s orientací země na strategické zdroje.“

Nástroje udržitelného rozvoje jsou v mnoha ohledech podobné nástrojům určeným k hodnocení národní konkurenceschopnosti. Jejím základem je třípilířový rozvoj – ekonomický, sociální a environmentální. Cílem každé vlády by mělo být udržení rovnovážného a dynamického rozvoje všech tří pilířů současně.

**Ekonomický pilíř** je z hlediska udržitelného rozvoje tvořen zejména těmito ukazateli:

- produktivita práce,
- energetická náročnost ekonomiky,
- objem přímých zahraničních investic,
- počet patentů na obyvatele,
- index vnímání korupce apod.

**Sociální pilíř** by měl v souladu s ekonomickým pilířem přispívat ke kvalitě života. Jeho ukazatele může tvořit:

- spotřeba domácností,
- úroveň zadlužení domácností,
- počet dnů v nemoci ekonomicky aktivního obyvatelstva,
- počet domácností v regionu připojených k internetu...

**Environmentální (ekologický) pilíř** v rámci udržitelnosti ekologické stability odráží vodní hospodářství, kvalitu ovzduší nebo nakládání s odpady. Ukazateli tohoto pilíře jsou:

- podíl obnovitelných energií na energetickém hospodářství,
- rozsah recyklace odpadu,
- počet míst s dlouhodobými ekologickými zátěžemi apod. (Newima, 2014).

## **2.5 Vymezení a charakteristika zkoumaného regionu**

Pro účely zhodnocení vlivu intervenční politiky veřejné správy na rozvoj regionu byl vybrán Moravskoslezský kraj, který je jedním z hospodářsky nejvýznamnějších regionů v ČR, zároveň však musí řešit řadu potíží, především ekonomických a ekologických. Míra nezaměstnanosti v kraji patří v porovnání s ostatními kraji ČR k nejvyšší. Existují zde bariéry pro dynamický rozvoj malého a středního podnikání, zároveň je však zde i mnoho příležitostí pro rozvoj těchto firem (např. jako subdodavatelských). Region má předpoklady pro rozvoj nových odvětví, které budou založeny na využití vzdělanostního a školicího potenciálu stávajících pěti vysokých škol se zaměřením na biotechnologie, mikroelektroniku, automobilový průmysl a další.

### **2.5.1. Základní charakteristika Moravskoslezského kraje**

Moravskoslezský kraj vznikl podle ústavního zákona č. 347/1997 Sb. k 1. 1. 2001 na území severní Moravy a Slezska a je jedním ze 14 vyšších územních samosprávných celků v ČR. Na jihu sousedí se Zlínským krajem, na západě s Olomouckým krajem, na severu s polskými vojvodstvími Opolským (a Slezským), na jihovýchodě s Žilinským krajem na Slovensku. Moravskoslezský kraj je nejvýchodnějším územím ČR a je znám především jako průmyslová a těžební oblast. Po roce 1989 došlo ke značnému útlumu těžby a k útlumu těžkého průmyslu, což výrazně přispělo ke zlepšení životního prostředí, přineslo to však řadu problémů spojených se zaměstnaností.

Území Moravskoslezského kraje tvoří okresy Bruntál, Frýdek-Místek, Karviná, Nový Jičín, Opava a Ostrava – město. V kraji se nachází 300 obcí, z toho 22 obcí s rozšířenou působností. Kraj má rozlohu 5 427 km<sup>2</sup> a žije v něm 1 205 886 obyvatel (k 31. 12. 2018).

V současné době působí na území kraje 4 euroregiony – Beskydy, Praděd, Silesia a Těšínské Slezsko (<https://gubernat.webnode.cz/o-kraji/>, © 2008).

### **Obrázek č. 2.3 – Moravskoslezský kraj**



Zdroj: [https://cs.wikipedia.org/wiki/Moravskoslezskoslezsky\\_kraj](https://cs.wikipedia.org/wiki/Moravskoslezskoslezsky_kraj)

Mezi hlavní bohatství kraje patří zásoby černého uhlí, které zasahují až do podhůří Beskyd, najdeme zde i zásoby kvalitního vápence, sádrovců a menší ložiska zemního plynu. V hospodářství kraje výrazně dominuje průmysl. Výrazný podíl má stále těžba uhlí a energetický a hutní průmysl, i když tato odvětví se restrukturalizují a utlumují. Mnoho restrukturalizovaných podniků bylo odkoupeno zahraničními investory, firmy se prosazují v automobilovém průmyslu, v oblasti informačních technologií, elektronice. Důležitou roli zde hraje i průmysl chemický, farmaceutický a potravinářský. Zemědělství se daří pouze v nižších polohách, kde se pěstují obilniny, v horských oblastech hraje významnou roli pastevectví.

Z pohledu životního prostředí patří Moravskoslezský kraj k nejzatíženějším regionům v ČR. Hlavní problémy spočívají v ekologických škodách, které byly způsobeny těžbou a důlními poklesy i v kontaminaci půdy. Přestože se značně zlepšila kvalita ovzduší, stále jsou oblasti zejména větších měst velmi zatížená. Oproti tomu horské oblasti Beskyd a Jeseníků jsou z důvodu malé hustoty obydlí velmi často vyhledávány turisty i obyvateli kraje ([www.risy.cz](http://www.risy.cz), © 2012 – 2016).

Průměrné mzdy v kraji se udržují mezi nejvyššími v České republice, v tvorbě hrubého domácího produktu kraj vykazuje druhou nejvyšší hodnotu v republice.

### 2.5.2 Průmyslové zóny v Moravskoslezském kraji

V Moravskoslezském kraji existuje široké uplatnění nových investičních projektů a každý má zde možnost rozvinout svůj potenciál. Pro nové podnikatelské záměry mohou domácí i zahraniční investoři využít jak stávající průmyslové areály, tak průmyslové zóny, kterých se v kraji nachází několik a jejichž průměrná zaplněnost je zhruba 74 % (<https://gubernat.webnode.cz/prumysl/>, © 2008).

**Tabulka 2.3.: Průmyslové zóny v Moravskoslezském kraji**

<i>Název</i>	<i>Funkční náplň</i>	<i>Rozloha v ha</i>
Dolní Benešov	Průmyslová výroba	132,05
Dolní Lutyně	Blíže nespecifikované průmyslové využití	186
Hnojník – Třanovice	Logistické centrum	47
Horní Tošanovice	Průmyslová výroba, logistika	62,59
Karviná – Nové Pole	Blíže nespecifikovaná průmyslová výroba	49
Krnov – Červený Dvůr	Lehký průmysl, logistické a kancelářské služby	48
Mošnov	Drobná průmyslová výroba a logistika, služby, výrobně – montážní a opravárenské provozy	290
Nošovice	Automobilový průmysl	261
Ostrava – Hrabová	Lehká průmyslová výroba, sklady, výzkum a vývoj, služby	PZ 110 + obchodní zóna 15
Paskov	Lehký průmysl	30,3
Podnikatelský areál Vlčovice	Průmyslová výroba smíšená s logistikou, komerčními a technickými funkcemi	83,97

Zdroj dat: [www.risy.cz](http://www.risy.cz), © 2012 - 2016, vlastní zpracování



Z výše uvedených průmyslových zón v Moravskoslezském kraji je vhodné zmínit průmyslovou zónu Ostrava – Mošnov, která patří mezi zvýhodněné průmyslové zóny akreditované agenturou CzechInvest a podporované státem. Tato průmyslová zóna je příležitostí pro investory, kteří mohou využít její strategické polohy v blízkosti mezinárodního Letiště Leoše Janáčka s možností napojení na rychlostní komunikace a železniční síť. Je jedním z největších průmyslových areálů v ČR a stále nabízí dostatek volné plochy pro příchodí investory.

Ve Faktografických listech Ostravy (2017) je uvedeno, že od centra Statutárního města Ostravy je průmyslová zóna vzdálena 25 km a má velmi dobrou dopravní dostupnost. V bezprostřední blízkosti průmyslové zóny se nachází obchodně-podnikatelský areál o rozloze 30 ha, v němž jsou umístěny malé a střední podniky. Rozloha strategické průmyslové zóny je 200 ha. Z investorů, kteří umístili svůj výrobní závod v průmyslové zóně Ostrava – Mošnov jmenujme např. společnosti MAHLE Behr Ostrava, s.r.o., Plakor Czech s.r.o., Cromodora Wheels s.r.o., Mobis Automotive Systém Czech s.r.o.

Za zmínku jistě stojí i strategická průmyslová zóna Nošovice, jejíž vznik byl přímo vázán na zájem investora z automobilového průmyslu – automobilky Hyundai. Rozloha této průmyslové zóny je vymezena územním plánem obce Nošovice, činí 260 ha a v současné době je již plně obsazena.

Moravskoslezský kraj také dlouhodobě podporuje výzkumné, vývojové a inovační aktivity v univerzitním i podnikatelském sektoru prostřednictvím specializovaného nástroje - Regionální inovační strategie Moravskoslezského kraje (dále také „RIS<sup>3</sup>MSK“). Tato strategie vychází ze zásady být specializován regionálně a zároveň být konkurenceschopný globálně (Regionální inovační strategie Moravskoslezského kraje 2014 – 2020 RIS<sup>3</sup>MSK, dále také „RIS<sup>3</sup>MSK“). Hlavní výzvou pro Moravskoslezský region je zvýšení hrubé přidané hodnoty na zaměstnance, neboť v současné ekonomice mohou být úspěšné a konkurenceschopné pouze ty regiony, které exportují produkty s vysokou úrovní přidané hodnoty, které nelze jednoduše nahradit podobnými levnějšími produkty z nízkonákladových zemí. Globálního cíle strategie tak bude dosaženo zejména koordinovaným prováděním aktivit přispívajících ke zvýšení hrubé přidané hodnoty na zaměstnance v kraji (RIS<sup>3</sup>MSK, 2016, s. 4).

Ve vztahu k tématu práce autorka zmiňuje některé z cílů uvedených v dokumentu RIS<sup>3</sup>MSK např. Specifický cíl A2, jehož cílem je motivovat firmy, aby zadávaly univerzitám a výzkumným ústavům konkrétní výzkumné a vývojové úkoly pro své potřeby, příp. realizovaly s vlastní aktivní účastí výzkumné a vývojové projekty s výzkumnými organizacemi. S tím úzce souvisí i propagační aktivity samotných univerzit vůči firmám ve vztahu k novým výzkumným centrům. Specifický cíl B1 klade důraz na zvyšování povědomí manažerů malých a středních firem, klastrových organizací a podnikatelských inkubátorů o problematice výzkumu, vývoje a inovací. Specifický cíl B2 pak podporuje rozvoj odborných dovedností výzkumných pracovníků na univerzitách a výzkumných ústavech. V horizontální prioritní oblasti C je podstatou strategického cíle posílení postavení Moravskoslezského kraje v mezinárodní tvorbě a výměně technologického know-how.

V Moravskoslezském kraji se nachází pět vysokých škol: Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, Ostravská univerzita, Slezská univerzita v Opavě, Vysoká škola podnikání a práva a Vysoká škola sociálně správní. Výzkumné ústavy představují zejména Výzkumný ústav hutnictví železa, a.s., Vítkovice – Výzkum a vývoj, s.r.o., Fyzikálně technický zkušební ústav, Ústav geoniky Akademie věd ČR, Český svářečský ústav, s.r.o.

#### **2.5.4 Základní ekonomické ukazatele v Moravskoslezském kraji**

Ve vztahu k investičním pobídkám a jejich vlivu na rozvoj regionu na tomto místě uvedu stěžejní ekonomické ukazatele a to míru nezaměstnanosti a velikost hrubého domácího produktu.

**Tabulka č. 2.4: Zaměstnanost a nezaměstnanost v Moravskoslezském kraji**

	2013	2014	2015	2016	2017
Pracovní síla (tis. osob)	603,8	601,0	599,6	611,7	610,2
v tom:					
Zaměstnaní	544,1	549,1	550,9	569,4	581,4
Nezaměstnaní	59,7	51,9	48,8	42,3	28,8
Ekonomicky neaktivní (tis. osob)	440,8	439,1	435,5	420,4	417,2
Obecná míra nezaměstnanosti (%)	9,9	8,6	8,1	6,9	4,7

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Ze statistických dat zveřejněných na Integrovaném portálu Ministerstva práce a sociálních věcí jsem zpracovala tabulku, která znázorňuje situaci na trhu práce v jednotlivých okresech Moravskoslezského kraje k 31. 12. 2018.

*„Podíl nezaměstnaných osob vyjadřuje podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15 – 64 let ze všech obyvatel ve stejném věku. Tento ukazatel nahrazuje doposud zveřejňovanou míru registrované nezaměstnanosti. Pro potřeby statistik z územního hlediska se vychází z počtu obyvatel v členění podle jednotlivých obcí, který se aktualizuje 1x ročně. Dosažitelní uchazeči 15-64 - jedná se o uchazeče o zaměstnání ve věku 15-64, kteří mohou bezprostředně nastoupit do zaměstnání při nabídce vhodného pracovního místa, tj. evidovaní nezaměstnaní, kteří nemají žádnou objektivní překážku pro přijetí zaměstnání. Za dosažitelné se nepovažují uchazeči o zaměstnání ve vazbě, ve výkonu trestu, uchazeči v pracovní neschopnosti, uchazeči, kteří jsou zařazeni na rekvalifikační kurzy, nebo uchazeči, kteří vykonávají krátkodobé zaměstnání, a dále uchazeči, kteří pobírají peněžitou pomoc v mateřství nebo kterým je poskytována podpora v nezaměstnanosti po dobu mateřské dovolené“* (Integrovaný portál MPSV, Zaměstnanost)

**Tabulka č. 2.5: Nezaměstnanost v okresech Moravskoslezského kraje k 31. 12. 2018**

<i>Okres Moravskoslezského kraje</i>	<i>Dosažitelní uchazeči 15-64</i>	<i>Podíl nezaměstnaných osob</i>	<i>Volná místa</i>
Bruntál	3 611	6 %	1 216
Frýdek-Místek	4 175	3 %	2 383
Karviná	11 342	6,9 %	2 219
Nový Jičín	3 027	3,1 %	2 939
Opava	3 511	3,1 %	1 967
Ostrava-město	10 891	5,2 %	6 503

Zdroj: MPSV, vlastní zpracování

*„Hrubý domácí produkt je klíčovým ukazatelem vývoje ekonomiky. Představuje souhrn přidaných hodnot jednotlivých institucionálních sektorů nebo jednotlivých odvětví*

*v činnostech považovaných dle ESA 2010 za produktivní (tj. včetně služeb tržní i netržní povahy) a čistých daní na produkty (je tedy vyjádřen v kupních cenách). Z hlediska užití je HDP roven souhrnu konečné spotřeby (domácností, vlády a neziskových organizací sloužících domácnostem), tvorby hrubého kapitálu (fixního kapitálu a salda zásob a čistého pořízení cenností) a salda zahraničního obchodu.“ (Český statistický úřad, Statistiky)*

Podle níže uvedené tabulky č. 3.2, která zachycuje hodnotu HDP na území Moravskoslezského kraje v období 2013 – 2017 je zřejmé, že od roku 2013 HDP pozvolna rostlo až na hodnotu 474 307 mil. Kč v roce 2017.

**Tabulka č. 2.6: HDP za Moravskoslezský kraj**

	2013	2014	2015	2016	2017
Hrubý domácí produkt celkem (mil. Kč)	397 261	419 985	439 933	453 860	474 307
Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele (Kč)	324 580	344 328	362 022	374 646	392 827

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Podle údajů zveřejněných Českým statistickým úřadem je situace na trhu práce možné vyhodnotit jako dobrou. Podle předběžných statistik ČSÚ je nárůst evidenčního počtu zaměstnanců provázen zvyšujícím se růstem průměrné mzdy v závislosti na tom, že některé oblasti se potýkají s nedostatkem lidských zdrojů. Meziroční tempo růstu výše mezd v Moravskoslezském kraji je přesto ve srovnání s ostatními kraji (7,7 %) třetí nejnižší (7,7 %), průměrná mzda v regionu činila v roce 2018 částku ve výši 28 801 Kč.

„Průměrná mzda v Moravskoslezském kraji za 4. čtvrtletí 2018 činila 30 786 Kč. Meziročně se zvýšila o 6,6 %, a je tak o 1 920 Kč vyšší než ve stejném období roku 2017 a o 3,1 tis. Kč pod celorepublikovým průměrem. V porovnání s ostatními kraji je meziroční nárůst jak v absolutním, tak i procentuálním vyjádření mírně podprůměrný. Nejvýrazněji se nárůst průměrné mzdy projevil ve Zlínském (8,0 %) a Středočeském kraji (7,6 %). Naopak nejnižší přírůstek zaznamenal Karlovarský kraj (5,4 %), který zůstal nadále regionem s nejnižší mzdovou úrovní (29 703 Kč). I přes tradičně podprůměrný meziroční nárůst (6,5 %) zůstává jednoznačně nejvyšší průměrná měsíční mzda v Praze (41 851 Kč).“ (Český statistický úřad, Statistiky)

### 3 SYSTÉM A MOŽNOSTI INVESTIČNÍCH POBÍDEK

Systém investičních pobídek je nástroj státní hospodářské politiky, jehož cílem je pozitivní ovlivňování hospodářského růstu, podnikatelského prostředí, motivace domácích i zahraničních investorů k investování na území České republiky a prostřednictvím přímé nebo nepřímé finanční podpory. *„Hlavním cílem investičních pobídek je podpora hospodářského růstu a podpora zaměstnanosti.“* (Výroční hodnotící zpráva za rok 2016 dle Plánu hodnocení režimu státní podpory GBER: Investiční pobídky v České republice, s. 1).

Pozitivní dopad na ekonomiku České republiky však nesouvisí pouze s přílivem zahraničních investic, ale také s přenosem zkušeností a know-how. Přínosem jsou také zvyšující se nároky firem na kvalifikaci zaměstnanců a manažerů, protože investiční pobídky sebou přinášejí také manažerské zkušenosti ze zahraničních firem.

Vzdělanost obyvatelstva má velmi výrazný dopad na ekonomický výkon národních ekonomik a je podmínkou rozvoje jejich regionálních ekonomik (Koutský, Raška, Dostál a kol., 2014)

Jak upozorňuje Wokoun, Tvrdoň a kol. (2010, s. 17), *„Investiční pobídka představuje cílenou, penězi ocenitelnou výhodu pro investora, za účelem ovlivnit jeho rozhodování ve prospěch investování v dané zemi“*.

Režim investičních pobídek je velmi výrazně ovlivňují rozhodnutí na evropské úrovni, protože politika ochrany hospodářské soutěže je jednou z nejvýznamnějších politik Evropské unie na ochranu a podporu integrace společného trhu.

#### 3.1 Legislativní rámec poskytování investičních pobídek v ČR

Základní právní normou celého systému investičních pobídek je zákon č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o investičních pobídkách“), který nabyl účinnosti 1. května 2000. Tento zákon stanovil formy investičních pobídek, všeobecné podmínky při jejich poskytování, postup při jejich poskytování a výkon státní správy s tím související.

Mimo zákon o investičních pobídkách tvoří systém investičních pobídek i další právní normy, a to především:

- zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů,

- zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů,
- nařízení vlády č. 515/2004 Sb., o hmotné podpoře na vytváření nových pracovních míst a hmotné podpoře rekvalifikace nebo školení zaměstnanců v rámci investičních pobídek, ve znění pozdějších předpisů,
- nařízení vlády č. 596/2006 Sb., kterým se stanoví přípustná míra veřejné podpory v regionech soudržnosti ČR, ve znění pozdějších předpisů (Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace - Shrnutí závěrečné zprávy RIA, 2019).

Zákon o investičních pobídkách byl za dobu své existence několikrát novelizován, naposledy zákonem č. 84/2015 Sb., který nabyt účinnosti 1. května 2015. „*Cílem novely bylo zajistit soulad poskytování podpory s novými evropskými předpisy, především s Nařízením Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem*“ (MPO, © 2005 – 2019). Novelou byly odstraněny nejvýraznější překážky v systému investičních pobídek za účelem kompenzace nižší míry veřejné podpory, byly však zavedeny i některé nové stimuly. Jak je uvedeno v Závěrečné zprávě z hodnocení dopadů regulace (Shrnutí závěrečné zprávy RIA, 2019), došlo v souvislosti s novelou zákona o investičních pobídkách zejména k těmto změnám:

- zavedení tzv. zvýhodněných průmyslových zón s širší nabídkou forem podpory (osvobození od daně z nemovitostí, hmotná podpora na nová pracovní místa),
- zavedení podpory datových center a velkých center zákaznické podpory,
- rozšíření regionů s možností hmotné podpory tvorby nových pracovních míst,
- zvýšení hmotné podpory na pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku až na 10 % z investičních nákladů,
- snížení limitů tvorby nových pracovních míst pro technologická centra a centra strategických služeb,
- zrušení nutnosti financování části investice z vlastních zdrojů,
- změna výpočtu fixované částky daně u slevy na dani z příjmů stávajících poplatníků,
- narovnání veřejné podpory pro všechny výrobní sektory,

- zmírnění sankcí v případě nedodržení podmínek zákona o daních z příjmů, ad.

Díky novelizaci zákona o investičních pobídkách se podařilo eliminovat některé nevýhody, které měl do té doby český systém investičních pobídek ve srovnání s okolními zeměmi.

Novela zákona o investičních pobídkách nejen promítá změnu evropských předpisů pro oblast veřejné podpory, reflektuje také schválení nové mapy regionální podpory pro období od 1. července 2014 do 31. prosince 2020. Tato mapa stanoví v jednotlivých regionech České republiky procento nejvyšší možné intenzity podpory pro malé, středně velké a velké podniky. Novela tak reaguje na nový systém investičních pobídek, kdy nové nařízení o blokových výjimkách zavedlo omezení použitelnosti blokových výjimek v oblasti regionální investiční podpory a dále reflektuje i snížení přípustných intenzit veřejné podpory ve všech regionech České republiky, a to o 15 %.

Aktuálně tedy mezi podporované oblasti patří zpracovatelský průmysl, technologická centra a centra strategických služeb. V rámci center strategických služeb se podpora rozšířila i na datová centra a call centra. Přestože jsou investiční pobídky dostupné i pro projekty technologických center a strategických služeb, vyhledávaným nástrojem podpory jsou zejména u výrobních projektů.

### Obrázek č. 3.1: Podporované oblasti



Zdroj: Zákon o investičních pobídkách č. 72/2000 Sb., v platném znění; 10. 11. 2017

Zdroj: CzechInvest

Z důvodu potřeby specializace systému investičních pobídek na projekty s vyšší přidanou hodnotou, které přispívají k tvorbě pracovních míst s vyšší kvalifikací a z důvodu potřeby zvýšit pružnost systému podpory ve vztahu k aktuální hospodářské situaci připravilo

Ministerstvo průmyslu a obchodu novelu zákona o investičních pobídkách. Novela zákona o investičních pobídkách byla schválena vládou dne 26. září 2018 a v současné době je projednávána Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR.

*„Hlavním posunem by mělo být zaměření na unikátnost toho, co se v dané lokalitě bude dít, jakým způsobem bude podnik spolupracovat na vývoji nových produktů, jakým způsobem bude spolupracovat s výzkumnými organizacemi,“* říká o návrhu náměstek ministryně průmyslu a obchodu Petr Očko (Alžběta Vejvodová, 2018, s. 12).

Návrh novely zákona o investičních pobídkách však sklízí kritiku hlavně za to, že o udělení investičních pobídek konkrétním firmám by měla rozhodovat vláda. Ta dosud schvalovala pouze strategické investiční akce. Nově by měla schvalovat i žádosti malých a středních podniků, aby mohla lépe garantovat směřování investičních pobídek do projektů s vyšší přidanou hodnotou.

Poslanec a bývalý ministr zemědělství Marian Jurečka k tomu uvedl *„Nerozumím tomu, proč se tato praxe nyní mění. Pokud bude o všech pobídkách rozhodovat vláda, oslabí se pozice ministerstva průmyslu, a navíc to vytváří silný korupční potenciál“* (Jan Prokeš, 2019, s. 1).

Stávající úprava investičních pobídek je nastavena zejména na podporu tvorby nových pracovních míst, což je v ČR, kde je příznivý ekonomický vývoj spojen i s nízkou nezaměstnaností, nežádoucí a ve vztahu k potřebám trhu kontraproduktivní.

U výrobních projektů dojde ke zpřísnění podmínek udělení investičních pobídek formou zavedení testování vyšší přidané hodnoty. Ta bude u příjemců investičních pobídek představovat povinnost sjednání mzdy alespoň ve výši průměrné měsíční mzdy v kraji u nejméně 80 procent zaměstnanců a zároveň splnění desetiprocentního podílu zaměstnanců s vysokoškolským vzděláním anebo dvouprocentního podílu výzkumných a vývojových pracovníků.

Nově bude hmotná podpora na nová pracovní místa a školení a rekvalifikaci nových zaměstnanců poskytována pouze v okresech s podílem nezaměstnanosti 7,5 procenta a vyšším. Snížena bude výše minimální investice pro malé a střední podniky na polovinu současného požadavku a zrušena bude podmínka vytvoření 20 nových pracovních míst. Zvýhodněny budou projekty technologických center a center strategických služeb, kterým by



se v novém systému měla poskytovat hmotná podpora na nová pracovní místa, školení a rekvalifikaci nových zaměstnanců v celé České republice mimo hlavní město Prahu. Změnou definice nových pracovních míst bude umožněn přesun zaměstnanců z výroby do technologických center a center strategických služeb, kde bude možné tato místa obsadit zaměstnanci se zkrácenými pracovními úvazky i dlouhodobě pobývajícími rezidenty v rámci EU.

Nový systém zvýhodní projekty technologických center a center strategických služeb, kterým by se měla poskytovat hmotná podpora na nová pracovní místa a školení a rekvalifikaci nových zaměstnanců plošně v celé České republice, mimo hlavní město Prahu, v navrhované výši 200 tisíc korun a 25 procent školicích nákladů. Změna definice nových pracovních umožní přesun zaměstnanců z výroby do technologických center a center strategických služeb a obsazení těchto míst i zaměstnanci se zkrácenými pracovními úvazky či dlouhodobě pobývajícími rezidenty v rámci Evropské unie. Malým a středním podnikům se u těchto center sníží minimální investice a počet nových pracovních míst na polovinu.

Podle Pavlíka (2016, s. 54) je ČR *„nyní v situaci, kdy potřebuje výhradně vysoce technologický posun a vývoj, a i ten musí mít ekonomickou logiku, tedy měl by státu přinést prokazatelně více, než do něj vloží“*.

### **3.2 Podstata investičních pobídek**

Podle zákona č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách, v platném znění, mohou investoři, kteří svou investici umístí nebo rozšíří na území ČR, získat podporu ve formě investiční pobídky. Zákon předepisuje všeobecné podmínky pro poskytnutí investiční pobídky a postupy státní správy s tím spojené se záměrem zvýšit hospodářský růst, podpořit rozvoj regionů a vytvářet nová pracovní místa na území České republiky. Oznamovací povinnost o poskytování investiční pobídky podle tohoto zákona vykonává Ministerstvo průmyslu a obchodu, které je při této činnosti vázáno přímým předpisem EU.

Jak je uvedeno v dokumentu Konference Organizace spojených národů o obchodu a vývoji (dále také „UNCTAD“), *„Pobídky jsou často používány jako politický nástroj k přilákání přímých zahraničních investic (PZI) a pro získání většího zisku z nich. Mohou být klasifikovány jako finanční, daňové nebo jiné (případně regulační) pobídky“* (UNCTAD/ITE/IIT/2003/5, str. 9).

Investiční pobídky existují ve všech členských státech EU s různou mírou efektivity a dosažení stanovených cílů, přičemž musí respektovat pravidla EU a podléhají dohledu Evropské komise.

### **3.3 Druhy investičních pobídek**

V České republice je poskytováno poměrně velké množství investičních pobídek. Na atraktivitu systému českých investičních pobídek ukazuje i vývoj realizovaných a plánovaných zahraničních investic na území republiky. Při poskytování investičních pobídek dochází ke spolupráci mezi ústředními orgány státní správy a orgány územní samosprávy. Tento postup je velmi praktický a to především z toho důvodu, že poskytuje investorovi nabídnout různé druhy investičních pobídek, investor se díky tomu může daleko lépe rozhodnout, jaký druh pobídky zvolí. Spolupráce mezi centrálními a samosprávnými orgány je důležitá také z důvodu utvářené ucelené koncepce regionálního rozvoje (KINCL, 2003).

Pro účely zákona se rozumí investiční pobídkou veřejná podpora formou (zákon o investičních pobídkách, § 1a):

- slevy na daních z příjmů (aktuálně na dobu 10 zdaňovacích období)
- převodu pozemku včetně související infrastruktury za zvýhodněnou cenu,
- hmotné podpory vytváření nových pracovních míst v okresech s mírou nezaměstnanosti alespoň o 25 % vyšší než je průměr ČR nebo na území zvýhodněných průmyslových zón (ve výši 100 – 300 tis. Kč na jedno pracovní místo),
- hmotné podpory rekvalifikace nebo školení zaměstnanců v okresech s mírou nezaměstnanosti alespoň o 25 % vyšší než je průměr ČR (ve výši 25 – 50 % nákladů na rekvalifikaci nebo školení, u malých a středních podniků se míra ještě navyšuje),
- hmotné podpory pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku pro strategické investiční akce (pro projekty výroby a technologických center až do výše 10 % hodnoty pořízeného způsobilého majetku),
- osvobození od daně z nemovitých věcí ve zvýhodněných průmyslových zónách (až na dobu 5 let).

### 3.4 Podmínky pro poskytnutí IP

Investiční pobídku lze poskytnout fyzické nebo právnické osobě, pokud prokáže, že může splnit všeobecné podmínky stanovené zákonem o investičních pobídkách, zvláštní podmínky stanovené zvláštními právními předpisy<sup>678</sup> a podmínky stanovené přímo použitelným předpisem Evropské unie<sup>9</sup>. Všeobecnými podmínkami podle zákona o investičních pobídkách, § 2, odst. 2 jsou:

- realizace investiční akce na území České republiky,
- šetrnost činností, stavby nebo zařízení k životnímu prostředí,
- zahájení prací souvisejících s realizací investiční akce až po dni předložení záměru získat investiční pobídku,
- splnění dalších konkrétnějších podmínek, pokud se jedná o investiční akci ve výrově, investiční akci v oblasti technologických center nebo investiční akci v oblasti center strategických služeb, do tří let od vydání rozhodnutí o příslibu investiční pobídky.

Všeobecnými podmínkami pro investiční akci ve výrobě dále jsou (zákon o investičních pobídkách, § 2, odst. 3):

- vynaložení prostředků do oborů zpracovatelského průmyslu,
- pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku nejméně v částce 100 000 000,00 Kč, přičemž nejméně částka 50 000 000,00 Kč musí být vynaložena na pořízení strojního zařízení, které je určeno pro výrobní účely, bylo pořízeno za tržní cenu a nebylo vyrobeno více než dva roky před pořízením,
- vytvoření a obsazení minimálně 20 nových pracovních míst,
- zahájení výroby.

Všeobecnými podmínkami pro investiční akci v oblasti technologických center dále jsou:

- pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku nejméně v částce 10 000 000,00 Kč, přičemž nejméně částka 5 000 000,00 Kč musí být vynaložena na pořízení strojního zařízení, které bylo pořízeno za tržní cenu a nebylo vyrobeno více než dva roky před pořízením,

---

<sup>6</sup> § 35a a 35b zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

<sup>7</sup> § 111 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění zákona č. 159/2007 Sb., zákona č. 382/2008 Sb. a zákona č. 73/2011 Sb.

<sup>8</sup> Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů

<sup>9</sup> Nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem

- vytvoření a obsazení minimálně 20 nových pracovních míst (zákon o investičních pobídkách, § 2, odst. 4).

Podle § 5 zákona o investičních pobídkách je dále všeobecnou podmínkou pro investiční akci v oblasti center strategických služeb vytvoření a obsazení minimálně 20 nových pracovních míst v případě center pro tvorbu softwaru a datových center, nebo vytvoření a obsazení minimálně 70 nových pracovních míst v případě opravárenských center a center sdílených služeb, nebo vytvoření a obsazení minimálně 500 nových pracovních míst v případě center zákaznické podpory.

**Obrázek č. 3.2: Podmínky pro kvalifikaci**

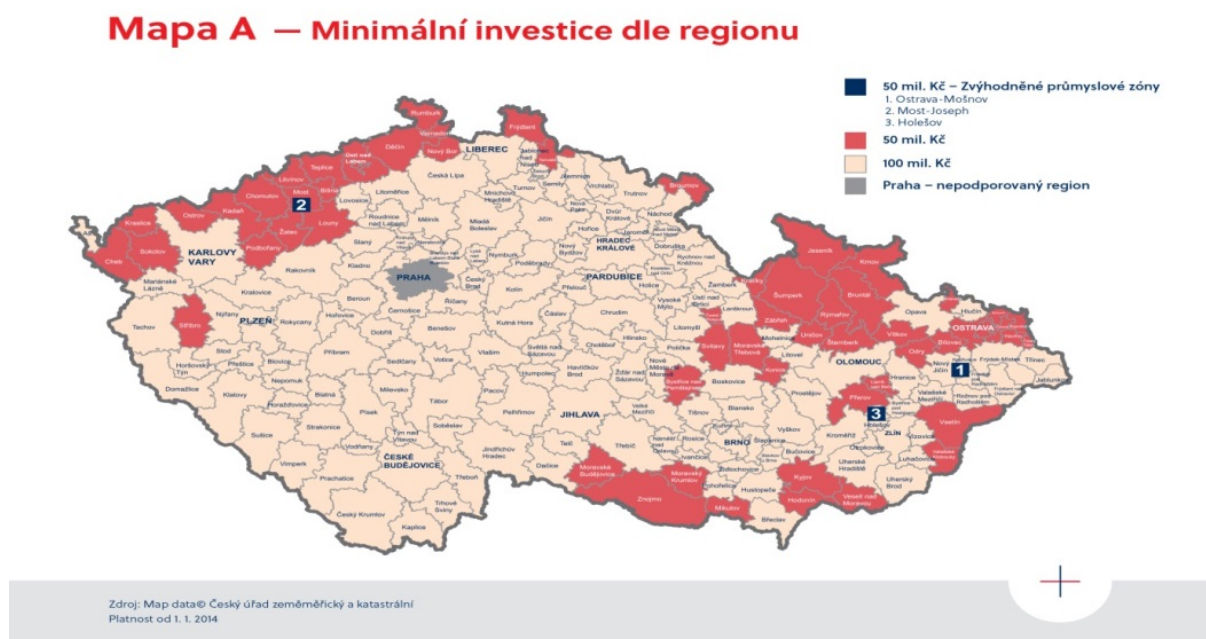
Investiční akce		Min. počet nových pracovních míst	Min. výše investice do majetku (v mil. Kč)
Zpracovatelský průmysl		20	50–100* min. polovina do nového strojního zařízení
Technologická centra		20	10 min. polovina do nového strojního zařízení
Centra strategických služeb	Vývoj software	20	žádná
	Datová centra	20	
	Centra sdílených služeb	70	
	Oprárenská centra	70	
	Call centra	500	

Zdroj: Zákon o investičních pobídkách č. 72/2000 Sb., v platném znění; 10. 11. 2017

Zdroj: CzechInvest

Pokud ze záměru získat investiční pobídku vyplývá, že celá investiční akce ve výrobě by měla být realizována v okrese, v němž je míra nezaměstnanosti k datu předložení záměru alespoň o 50 % vyšší než je průměrná míra nezaměstnanosti v České republice nebo na území státem podporovaných regionů, které v souladu se zvláštním právním předpisem vymezí vláda, nebo na území zvýhodněných průmyslových zón, ministerstvo sníží částky na polovinu.

Obrázek č. 3.3: Mapa A – Minimální investice dle regionu



Zdroj: CzechInvest

Za předpokladu, že investor splní zákonné podmínky, může v následujících 10 zdaňovacích obdobích uplatňovat slevu na dani z příjmů, případně jiné výše uvedené pobídky, a to podle velikosti firmy ve výši 25 – 45 % z výše investice. Podpora je poskytována ve všech regionech České republiky mimo hlavní město Prahu.

Obrázek č. 3.4: Výše finanční podpory



Zdroj: Zákon o investičních pobídkách č. 72/2000 Sb., v platném znění; 10. 11. 2017

Zdroj: CzechInvest

Zákon o investičních pobídkách se nevztahuje na služby cestovního ruchu, sportovní, kulturní a rekreační služby, zdravotní a sociální služby, služby dopravní a přepravní, poštovní, kurýrní, logistické a distribuční služby, konzultační a poradenské služby, realitní, bankovní,

leasingové a audiovizuální služby, služby datových center, služby spojené s ochranou životního prostředí, služby agentur práce a přímý marketing.

### **3.5 Proces poskytování investičních pobídek**

Pokud má zahraniční nebo tuzemský investor zájem o získání investiční pobídky, je nezbytné, aby předložil určené organizaci Ministerstva průmyslu a obchodu – agentuře CzechInvest – záměr získat investiční pobídku na Tiskopise pro uplatnění záměru získat investiční pobídku (dále také „Tiskopis“) se všemi potřebnými náležitostmi. Tiskopis obsahuje 6 stran a je volně dostupný na webových stránkách CzechInvest. Vzor Tiskopisu je přílohou této práce. Od data předložení záměru může žadatel zahájit investiční činnost.

Agentura CzechInvest zpracuje k předloženému záměru posudek, který nejpozději do 30 dnů od obdržení záměru předá spolu s Tiskopisem koordinátoru tohoto procesu – Ministerstvu průmyslu a obchodu. CzechInvest v tomto ohledu jen posuzuje, zda žadatel o investiční pobídku je schopen splnit všechny všeobecné podmínky podle zákona o investičních pobídkách a zvláštní podmínky podle zvláštních předpisů, které jsou nezbytné pro přiznání konkrétní investiční pobídky. Pokud je vyhodnocení kladné, připojí k posudku návrh na poskytnutí příslušné investiční pobídky včetně její výše a podmínek uplatnění. V případě, že je vyhodnocení negativní, doplní k posudku návrh na odmítnutí získání investiční pobídky.

Ministerstvo průmyslu a obchodu posoudí záměr získat investiční pobídku v součinnosti s dalšími resorty:

- Ministerstvem financí v případě žádosti o slevu na dani,
- Ministerstvem práce a sociálních věcí v případě žádosti o hmotnou podporu na vytváření nových pracovních míst a rekvalifikace a školení zaměstnanců,
- Ministerstvem životního prostředí, které se vyjadřuje k předpokladu splnění podmínky šetrnosti výroby k životnímu prostředí.

Ve spolupráci s Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže stanoví MPO maximální míru veřejné podpory.

Každé ministerstvo pak posuzuje záměr ve své působnosti, vyjádření sdělí nejpozději do 14 dnů od obdržení žádosti na poskytnutí investiční pobídky.

Ve chvíli, kdy má Ministerstvo průmyslu a obchodu k dispozici souhlasy a vyjádření všech příslušných orgánů, vydá rozhodnutí o nabídce na poskytnutí investiční pobídky (§ 35a zákona o daních z příjmů) nebo o příslibu investiční pobídky (§ 35b zákona o daních z příjmů). Rozhodnutí o nabídce na poskytnutí investiční pobídky je vydáváno v případě, že žadatel a příjemce investiční pobídky jsou odlišné právnické osoby, pokud je žadatel zároveň příjemcem investiční pobídky, vydá MPO rozhodnutí o příslibu investiční pobídky. Grafická schémata postupu vyřizování záměru získat investiční pobídku podle § 35a a § 35 b zákona o daních z příjmů jsou přílohami této práce.

Investiční pobídku je možné udělit také obci. V tomto případě má podobu dotace na vybudování technické infrastruktury průmyslové zóny, jakož i převodu pozemků z vlastnictví státu na obce.

Vzhledem ke skutečnosti, že k udělení investičních pobídek se vyjadřuje řada orgánů, lze konstatovat, že je zajištěn řádný proces poskytnutí investiční pobídky na základě příslušného zákona a splnění všech počátečních podmínek a pravidel nutných k obdržení investiční pobídky.

Kontrola uplatňování investiční pobídky a vyvozování důsledků za porušení podmínek, za kterých byla investiční podpora poskytnuta, přísluší uvedeným správním orgánům:

- Ministerstvu průmyslu a obchodu,
- Ministerstvu životního prostředí,
- Úřadu práce České republiky,
- Ministerstvu financí a finančnímu úřadu.

### **3.6 CzechInvest – Agentura pro podporu podnikání a investic**

Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest je státní příspěvková organizace podřízená Ministerstvu průmyslu a obchodu ČR, která byla zřízena zákonem č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání. CzechInvest posiluje konkurenceschopnost české ekonomiky prostřednictvím podpory malých a středních podnikatelů, podnikatelské infrastruktury, inovací a získáváním přímých zahraničních investic z oblasti výroby, strategických služeb a technologických center (Výroční zpráva 2017,

CzechInvest). Je organizací, která má výhradní právo předkládat nadřízeným orgánům žádosti o investiční pobídky.

CzechInvest v rámci zjednodušení komunikace mezi státem, podnikateli a EU zastřešuje celou oblast podpory podnikání ve zpracovatelském průmyslu. Dále také propaguje v zahraničí ČR jako lokalitu vhodnou pro umísťování mobilních investic. Prostřednictvím svých služeb a rozvojových programů tak CzechInvest napomáhá rozvoji domácích firem, českých i zahraničních investorů i celkového podnikatelského prostředí (Výroční zpráva 2017, CzechInvest). Informace o vydaných rozhodnutích o příslibu investiční pobídky jsou zveřejňovány na internetových stránkách CzechInvestu.

Mezi služby agentury CzechInvest, které jsou všechny poskytovány zdarma, patří například poskytování informací o možnostech podpory pro malé a střední podnikatele, implementace dotačních programů financovaných státem a EU. Poskytována je i pomoc při realizaci investičních projektů, podpora start-upů<sup>10</sup> a pro ně připravovaných projektů. Agentura CzechInvest spolupracuje s místní samosprávnou i developery při zprostředkovávání pronájmů a nákupů podnikatelských nemovitostí zahraničním i českým investorům v oblasti průmyslu a strategických služeb. Důležitou poskytovanou službou je i podpora subdodavatelů a správa databáze českých dodavatelských firem. Specialisté agentury CzechInvest se věnují také zprostředkování státní investiční podpory, které jsou určeny nejen investorům zavádějícím nebo rozšiřujícím výrobu ve zpracovatelském průmyslu, ale také technologickým centrům a centrům sdílených služeb. Oddělení AfterCare poskytuje služby zahraničním investorům, kteří již v ČR působí, přičemž se zaměřuje zejména na podpory expanzí, reinvestic, rozvoj výzkumu, v neposlední řadě pak také poradenství při hledání vhodných podnikatelských nemovitostí či vhodných dodavatelů v regionech.

Do ČR přivedl CzechInvest americkou společnost Johnson Controls, japonský Panasonic AVC, německou Hella – Behr, byl u vstupu německého Volkswagenu do Škoda Auto. Vynikající výsledky agentury ocenila v letech 2000 a 2001 i prestižní britská instituce Corporate Location udělením titulu CzechInvestu „Nejlepší investiční agentura v Evropě“. S podporou CzechInvestu vstoupili do ČR další zahraniční investoři zvučných jmen:

---

<sup>10</sup> V České republice se za startup zpravidla označuje podnikatelský záměr, jenž se nachází alespoň ve stádiu nápadu, který má potenciál být zpeněžen a který se snaží inovativně řešit situaci na trhu či podnikatelský problém. Startupem pak může být jakákoliv nově začínající společnost, především technologického zaměření, jenž se snaží problémy řešit místně a časově inovativním způsobem.



Panasonic AS, Daikin, Hitachi, Mitsubishi, Mölnlycke, Foxconn, Honeywell, Continental, Robert Bosch, Siemens a mnozí další. (CzechInvest, © 1994–2019).

**Obrázek č. 3.5: CzechInvest jako partner českých i zahraničních firem**



Zdroj: [www.mpo.cz](http://www.mpo.cz); AfterCare - CzechInvest, 2017

### 3.7 Dopady na státní rozpočet

#### 3.7.1 Náklady

Pro státní rozpočet představují investiční pobídky vznik nákladů. Přímé státní náklady je možné identifikovat jako částku celkového stropu veřejné podpory, což je absolutní částka, kterou si příjemci podpory mohou v rámci pobídky uplatnit.

Jak jsme již dříve zmínili, investiční pobídky jsou poskytovány v různých formách, a to jako sleva na dani z příjmů a osvobození od daně z nemovitých věcí, které představují pro veřejné rozpočty ušlý příjem anebo jako hmotná podpora na vytváření nových pracovních míst, školení a rekvalifikace a pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku, které pro státní rozpočet představují výdaj.

Dopady systému investičních pobídek na nákladovou stránku státního rozpočtu tedy mohou mít podobu:

- výdajů na vyplácení veřejné podpory,
- snížení příjmů z důvodu snížení daní nebo daňových osvobození,
- výdajů na administraci a procesní zabezpečení systému,
- výdajů na zajištění kontrolních činností (Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace, 2019).

### **3.7.2 Přínosy**

Zdrojem příjmu do státního rozpočtu jsou z titulu investičních pobídek:

- odvody zákonného pojištění za zaměstnance zaměstnané na nově vytvořených pracovních místech,
- daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti těchto zaměstnanců,
- daň z příjmů právnických osob odvedená nad rámec přislíbené pobídky nebo po uplynutí lhůty daňového zvýhodnění,
- přínosem můžeme nazvat také úsporu nákladů na případné vyplácení dávek v nezaměstnanosti pro osoby, které jsou zaměstnány na nově vytvořených pracovních místech,
- dalším příjmem jsou pak i nepřímé daně z vyšší produktivity nových investic.

V důsledku poskytnutí investičních pobídek dochází prostřednictvím tvorby pracovních míst k navýšení výnosů státního rozpočtu. Vytvoření nových pracovních míst vede k navýšení odvodů na sociálním a zdravotním pojištění hrazeném zaměstnancem i zaměstnavatelem a k navýšení daňových výnosů prostřednictvím zvýšeného inkasa daně z příjmů fyzických osob (Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace, 2019).

### **3.8 Rozhodnutí o příslibu IP vydaná v období 1. 7. 2014 – 31. 12. 2018**

Níže uvedená tabulka č. 3.1 informuje o počtu společností, kterým bylo vydáno rozhodnutí o příslibu investiční pobídky v období od 1. 7. 2014 do 31. 12. 2018. Přestože investiční pobídky měly původně sloužit k přílivu zahraničních investic, z uvedených údajů je zřejmé, že nejvíce společností v žádosti uvedlo jako zemi původu Českou republiku. To však může být způsobeno i tím, že zahraniční společnost, které bylo vydáno rozhodnutí o příslibu investiční pobídky, mohla zřídit pro účely pobídkové investice dceřinou společnost v ČR.

**Tabulka č. 3.1: Počet subjektů podpořených investiční pobídkou, celková výše investice a nově vytvořená pracovní místa (1. 7. 2014 – 31. 12. 2018)**

<i>Země</i>	<i>Počet investorů</i>	<i>Celková výše investice (mil. Kč)</i>	<i>Nově vytvořená pracovní místa</i>
Česká republika	258	127 738,912	19 946
Čína	3	2 099,211	648
Korea	3	27 826,970	2 651
Lucembursko	1	741,690	315
Německo	11	5 471,057	1 977
Nizozemsko	1	441,870	8
Polsko	1	667,040	277
Španělsko	2	657,980	159
Švýcarsko	1	1 260,000	149
USA	5	2 451,293	861
Spojené království	4	1 638,970	584
<b>Celkem</b>	<b>290</b>	<b>172 499,952</b>	<b>27 816</b>

Zdroj: CzechInvest, vlastní zpracování

### **3.9 Investiční pobídka společnosti Varroc Lighting Systems, s.r.o**

Pro příklad konkrétní společnosti, která podala záměr získat investiční pobídku s místem realizace v Moravskoslezském kraji, byla vybrána společnost Varroc Lighting Systems, s.r.o., se sídlem Šenově u Nového Jičína, Suvorovova 195, 742 42, IČO: 243 04 450. Tato společnost byla zapsána do obchodního rejstříku Krajského soudu v Ostravě dne 15. května 2012. Mateřskou společností skupiny Varroc je Varroc Engineering Limited se sídlem v Indii.

Hlavním předmětem podnikání společnosti je vývoj a výroba světelné techniky pro motorová vozidla.

Tuto společnost jsem si vybrala jako názorný příklad pro svou diplomovou práci, protože tato společnost nabízí práci s vyšší přidanou hodnotou zaměstnancům se středoškolským i vysokoškolským vzděláním. Zároveň se jako prémiový výrobce světelné techniky pro automobilový průmysl (světlomety, zadní světla, signální světla a elektronické řídicí jednotky) řadí do nejvíce využívaného sektoru v rámci investičních pobídek a to do sektoru výroby dopravních prostředků. Společnost vyrábí světelnou techniku pro přední světové automobilky, například pro Bentley, Jaguar, Land Rover, Škodu, Volkswagen, Ford nebo Mercedes. Výrobní závody společnosti jsou umístěny v Novém Jičíně, Rychvaldu a v Ostravě.

Společnost je součástí mezinárodní skupiny Varroc Lighting Systems, která je vlastněna indickým kapitálem a provozuje své pobočky v Americe, Evropě a Asii. Strategie skupiny počítá se silnými inženýringovými týmy a na nich staví posilování svých pozic na globálním trhu. Svá technická centra provozuje po celém světě, přitom největší z nich, globální centrum výzkumu a vývoje, je situováno v Šenově u Nového Jičína a další v Ostravě. Globální centrum pro výzkum a vývoj je jedinečné v celém světě (Konsolidovaná výroční zpráva 2018).

Společnost patří k významným zaměstnavatelům v Moravskoslezském kraji, průměrný přepočtený počet zaměstnanců k 31. březnu 2018 ve společnosti Varroc Lighting Systems, s.r.o. činil 2 664 zaměstnanců.

V níže uvedené tabulce č. 3.2 jsem zpracovala základní informace o investičních pobídkách udělených společnosti na základě dvou Rozhodnutí o poskytnutí investiční pobídky v období 2014 – 2018.

**Tabulka č. 3.2: Investiční pobídky společnosti Varroc Lighting Systems, s.r.o**

<i>Poř. číslo</i>	<i>Investice mil. Kč</i>	<i>Nově vytvořená pracovní místa</i>	<i>Rozhodnutí o příslibu investiční pobídky</i>			<i>Malý / Střední podnik Ano x Ne</i>
1.	1 279,19	50		leden	2014	Ne
2.	2 540,17	20	15.	listopad	2018	Ne

Zdroj: CzechInvest, vlastní zpracování

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že společnosti byly vydány dvě rozhodnutí o příslibu investiční pobídky a to v lednu 2014 a v listopadu 2018. Celková výše investice činila 3 819,36 mil. Kč a společností bylo přislíbeno 70 nově vytvořených pracovních míst. Zároveň lze konstatovat, že se nejedná o malý a střední podnik. V obou případech byla společnosti přislíbena veřejná podpora formou slevy na daních z příjmů.

Součástí první uvedené investice byla stavba nové výrobní haly o rozloze více než 7 000 m<sup>2</sup>, která je vybavena špičkovými technologiemi třetího tisíciletí. Otevřením této výrobní haly firma nabídla práci až 200 zaměstnanců. Jak uvedl Todd C. Morgan, senior viceprezident globálního vývoje produktů, „*Nové prostory, resp. celkové strategické rozšiřování výrobních a testovacích kapacit v rychvaldském závodu jasně ukazují, jak důležitý je pro naši firmu severomoravský region, jak investice ovlivňují jeho budoucí konkurenceschopnost a prosperitu a jak je důležité inovovat a využít naplno potenciál nových technologií. Optimalizace provozu je v souladu se strategií Varroc Excellence Systém*“. Klíčovou součástí nového objektu bude po kompletním náběhu výroby pět linek, včetně plně automatických vstřikovacích lisů pro výrobu plastových komponentů hard coat linky, v níž se povrch ztvrdzuje lakem jako ochrana před UV zářením a linky pro kompletaci světlometů. Součástí je i pokročilé sledování toku materiálů a inteligentní řízení logistiky.

„*V hale se budou vyrábět jak zadní svítlny, tak inteligentní přední světlomety s technologií LED a Matrix, takzvaná adaptivní dálková světla. Po náběhu všech linek a výrobního programu bychom v řádu několika měsíců měli dosáhnout produkce celkem až 1 milionu světlometů ročně,*“ říká Radim Černý, ředitel závodu Rychvald, v článku karvinských novin.

Po úplném náběhu linek v hale MG celkový počet zaměstnanců závodu v Rychvaldu dosáhne na počet přibližně 800, čímž společnost upevní pozici klíčového regionálního zaměstnavatele. „Kromě dělnických profesí nabízíme uplatnění právě i na pozicích s vyšší přidanou hodnotou,“ upozorňuje Ema Macourková, HR manažerka závodu. Jde o odborníky a lidi s vyšším technickým vzděláním. „Trvalou perspektivu a uplatnění u nás najdou například inženýři kvality, procesní inženýři, mistři či vedoucí pracovních týmů,“ doplňuje s tím, že pro nové zájemce o zaměstnání je připravena možnost rekvalifikace a adaptační zaškolovací plán, aby se již v řádu několika týdnů mohli stát součástí rodiny aktuálně více než 3 000 zaměstnanců Varroc Lighting Systems v České republice. „Najít kvalitní kandidáty pomáhá i právě probíhající náborová kampaň Ukažte se v lepším světle,“ uzavírá Ema Macourková (<http://www.karvinskenoviny.eu/clanky/47827-nova-v-robni-hala-prinese>, © soft4web)

Pro studenty vysokých škol technického směru (IT, strojní, kvalita, elektro, optika) nabízí společnost Trainee program, díky kterému jsou studenti členy projektového týmu, účastní se dílčích úkolů na mezinárodních projektech, mohou řešit technické otázky u daných projektů, aktivně využívají anglický nebo německý jazyk a později dostanou příležitost získat práci na hlavní pracovní poměr ve vývojovém týmu společnosti (<https://varroc.jobs.cz/studenti/>, 2019).

Podle Konsolidované výroční zprávy za rok končící 31. března 2018, je vizí společnosti „být do roku 2022 celosvětovým dodavatelem inovativních řešení pro osvětlení automobilů a dvoukolových vozidel s tržbami 2 miliardy euro, který přispívá k neustálému zlepšování bezpečnosti, mobility a stylu. Být první volbou při výběru partnera pro automobilové výrobce světelných a signalizačních systémů, stát se nejrychleji se rozvíjejícím světovým lídrem. Jsme společnost, která respektuje a odměňuje své zákazníky a akcionáře, a současně podporuje prostředí, které posiluje zaměstnance a podporuje neustálé snahy o dosažení špičkové úrovně.“

Tato společnost je podle názoru autorky práce pro Moravskoslezský region velkým přínosem a to nejen pro přísun nových pracovních míst, důležité je především zaměstnání pro odborníky a lidi s vyšším technickým vzděláním.

## **4 VYHODNOCENÍ VLIVU INVESTIČNÍCH POBÍDEK NA ROZVOJ REGIONU**

Podíl investičních pobídek na rozvoji regionu lze velmi těžko kvantifikovat a to především z důvodu nedostatečného množství relevantních a dlouhodobě měřitelných dat. Svou roli zde hraje také velké množství jiných ovlivňujících faktorů. Nicméně jistý podíl investičních pobídek na rozvoji regionů lze ověřit ze statistik vedených v rámci systému investičních pobídek, které shrnují informace o počtu podpořených projektů i hlavních parametrech podpořených investic.

Ve své práci jsem vycházela z informací a údajů zveřejněných Ministerstvem průmyslu a obchodu, agenturou CzechInvest, z informací Českého statistického úřadu a z Výroční hodnotící zprávy za rok 2017 dle Plánu hodnocení režimu státní podpory GBER: Investiční pobídky v České republice (dále také „Hodnotící zpráva“).

Hodnotící zpráva je součástí pravidelného hodnocení režimu státní podpory v podobě regionální investiční podpory poskytované na základě blokové výjimky a má za cíl komplexně analyzovat míru a průběh využití prostředků, efektivitu a účinnost programování režimu státní podpory GBER, jeho socioekonomický dopad, dopad na hospodářskou soutěž a soulad s prioritami EU. Hlavním úkolem Hodnotících zpráv je pak mapování vývoje fungování režimu.

Režim investičních pobídek je v souladu s hlavními cíli strukturálních politik Evropské unie i s cíli strategie Evropa 2020. Současné schéma investičních pobídek bylo upraveno tak, aby kopírovalo programové období evropských strukturálních fondů na roky 2014 – 2020 a potrvá od 1. července 2014 do 31. prosince 2020. V souladu s tímto harmonogramem je prováděno hodnocení režimu investičních pobídek.

Pro hodnocení vlivu investičních pobídek na rozvoj regionu tedy bylo zvoleno období od 1. července 2014 do 31. prosince 2018 a regionem pro hodnocení Moravskoslezský kraj. To znamená, že investice byla podle vydaného Rozhodnutí o příslibu investiční pobídky směřována do Moravskoslezského kraje. Byly vyloučeny pobídky, kdy jedním rozhodnutím byla pobídnutá investice určena do více krajů včetně Moravskoslezského, jedná se o společnosti, které mají více výrobních závodů v různých krajích (např. kraj Zlínský a Moravskoslezský apod.).

V období od 1. července 2014 do 31. prosince 2018 bylo Společnostem, které plánovaly investovat v Moravskoslezském kraji, Ministerstvem průmyslu a obchodu vydáno 35 rozhodnutí o příslibu investiční pobídky, z toho 2 rozhodnutí byly k datu 31. 12. 2018 zrušeny. Ze 33 podpořených investic 4 investoři obdrželi po 2 rozhodnutích. Jedná se o společnosti Husquarna Manufacturing CZ s.r.o. (výrobní závod Bruntál), CROMODORA WHEELS s.r.o. (výrobní závod Nový Jičín), Semperflex Optimit s.r.o. (výrobní závod Nový Jičín) a OKIN BPS, a.s. (centrum strategických služeb – centrum sdílených služeb Ostrava – město). Dále tedy bylo počítáno se 29 podpořenými společnostmi. Celková výše investic, které investoři plánují realizovat v Moravskoslezském kraji na základě přidělených investičních pobídek, je 14 064,242 miliardy Kč, což činí 426,189 miliónů Kč na investici.

**Tabulka č. 4. 1 – Základní charakteristiky příjemců**

Počet investic / Počet vydaných Rozhodnutí o příslibu IP	33
Počet investorů	29
Výše celkové investice	14 064,242 miliardy Kč
Průměrná výše investice	426,189 milionu Kč
Celkový počet vytvořených míst	3 480
Průměrný počet vytvořených pracovních míst na investici	105
Průměrná výše investice na vytvořené pracovní místo	4,04 milionu Kč

Zdroj: CzechInvest, vlastní zpracování

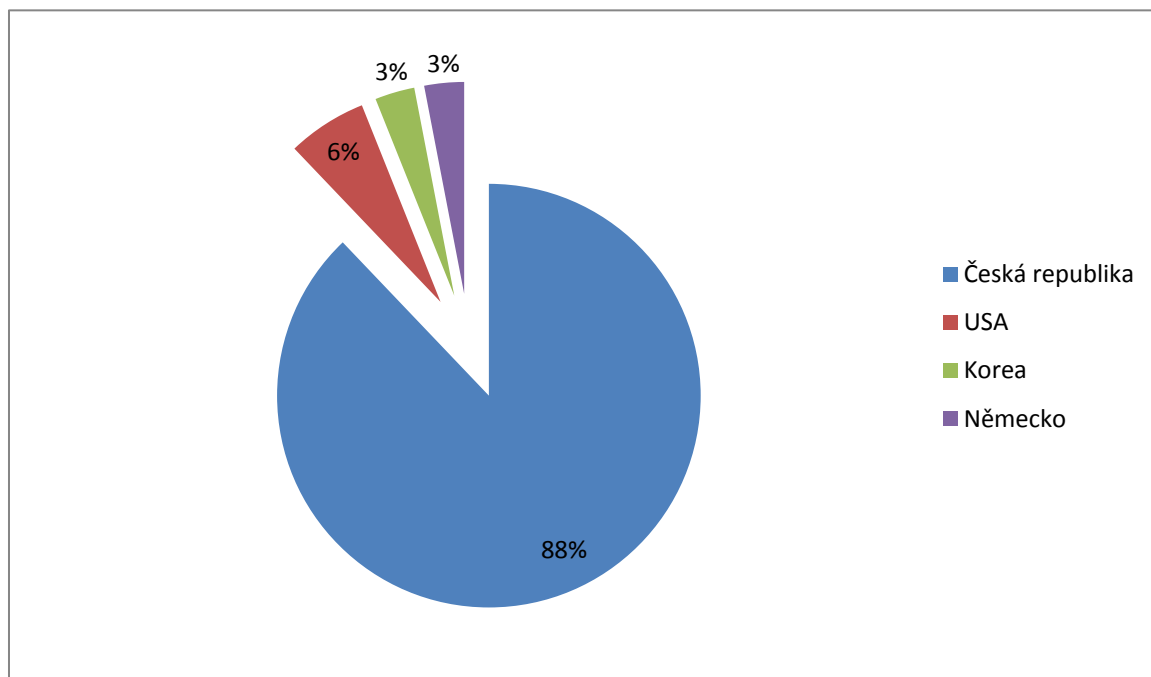
Celkový plánovaný počet vytvořených pracovních míst je 3 480 pracovních míst v celém Moravskoslezském kraji, na investici tedy v průměru 105 pracovních míst. Průměrná výše investice na jedno vytvořené pracovní místo tak činí v průměru 4,04 milionu Kč.

Investiční pobídky byly v minulosti zaměřeny především na přilákání zahraničního kapitálu, struktura investorů podle země původu žadatele však ukazuje i v Moravskoslezském kraji, stejně jako v celé České republice, na výraznou převahu českých firem. Ze 33 společností, které získaly investiční pobídku v tomto období, byly pouze 4 zahraničními společnostmi. 29 subjektů bylo z České republiky. K tomuto přispívá také skutečnost, že zahraniční



společnosti zakládají v České republice dceřiné společnosti již v období před podáním žádosti, popřípadě to jsou původem zahraniční společnosti působící na českém trhu.

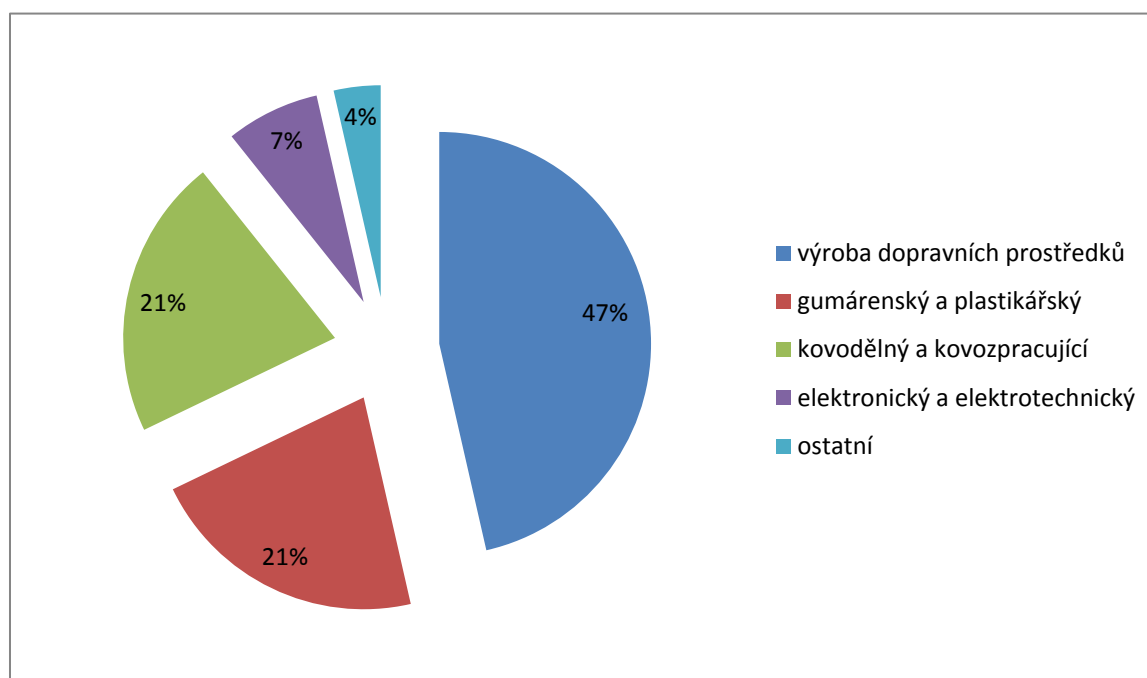
**Obrázek č. 4.1 – Struktura investorů podle země původu žadatele o investiční pobídku**



V současné době mohou společnosti čerpat investiční pobídky až na sedm druhů investičních akcí, přesto většina investorů žádá o investiční pobídku v oblasti výroby. Z celkového počtu 33 vydaných Rozhodnutí o příslibu investiční pobídky směřovalo 28 projektů do oblasti výroby a 5 projektů do center strategických služeb.

V odvětvové struktuře investičních pobídek je v Moravskoslezském kraji nejvýrazněji zastoupena výroba dopravních prostředků, dále pak kovodělný a kovozpracující sektor a gumárenský a plastikářský sektor – viz graf 4.2.

**Obrázek č. 4.2 – Odvětvová struktura investičních pobídek**



V této souvislosti je z důvodu významnosti pro Moravskoslezský region – přestože se tato informace netýká vytýčeného sledovaného období – zmíněna největší investiční pobídka v historii, kterou je bezesporu „Nošovické Hyundai“. Společnost Hyundai Motor Manufacturing Czech s.r.o. (dále také „HMMC“) byla založena 7. 7. 2006 a sídlí v průmyslové zóně v Nošovicích. *„Tuto historicky největší zahraniční investici v České republice uzavřeli v Koreji o rok dříve zástupci České republiky, Moravskoslezského kraje, agentury CzechInvest a Hyundai Motor Group“* (<http://www.hyundai-motor.cz/?rubrika=basic-info>). Rozhodnutí o příslibu investiční pobídky bylo Ministerstvem průmyslu a obchodu vydáno v lednu 2008 na celkovou výši investice 34 428,90 mil. Kč.

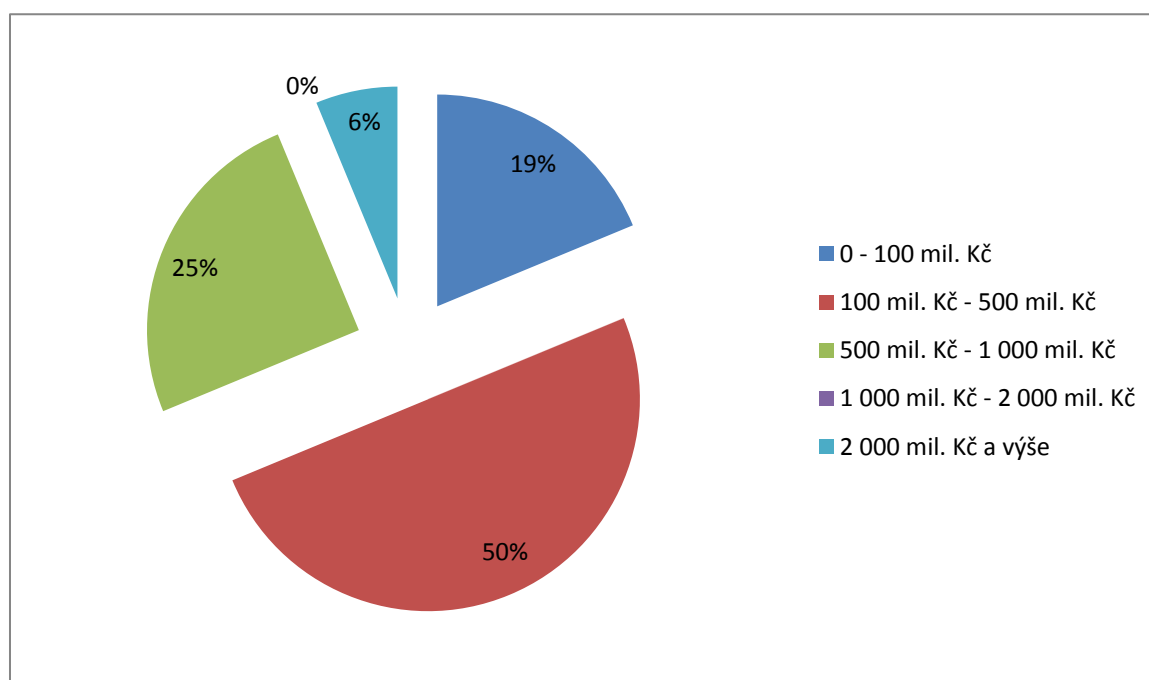
HMMC je pracovní příležitostí pro obyvatele Moravskoslezského kraje, kteří představují 97 % všech zaměstnanců společnosti. Dalších cca 7 000 lidí pracuje u subdodavatelů, kteří automobilku následovali do Moravskoslezského kraje. Výstavbou automobilky v průmyslové zóně v Nošovicích bylo vytvořeno více než 10 000 pracovních míst, čímž tato společnost významně přispěla ke snížení nezaměstnanosti.

Toto konstatování potvrzuje i Wokoun a Tvrdoň (2010, s. 93), podle kterých „lze hodnotit přínos průmyslové zóny jako velmi pozitivní“. Z hlediska dopadů na znalostní ekonomiku,

inovace a VaV má investice HMMC minimální úlohu při posilování konkurenceschopné regionální ekonomiky a to z toho důvodu, že veškeré zázemí VaV je umístěno ve státě mateřské společnosti HMMC.

Jak zveřejnila společnost HMMC ve výroční zprávě za rok 2017, v letech 2007 a 2008 obdržela hmotnou podporu na kapitálovou investici na základě rozhodnutí Ministerstva průmyslu a obchodu České republiky ve výši 1 451 584 tis. Kč. V příznáních k dani z příjmů právnických osob za roky 2012 a 2013 si společnost uplatnila slevu na dani z příjmu v celkové výši 2 313 112 tis. Kč. Na základě dohody o hmotné podpoře vytváření nových pracovních míst v rámci investičních pobídek a dohody o hmotné podpoře rekvalifikace nebo školení zaměstnanců v rámci investičních pobídek společnost čerpala v letech 2009 až 2012 hmotnou podporu v celkové výši 708 791 tis. Kč (Výroční zpráva 2017, HMMC).

**Obrázek č. 4.3 – Výše investice podle vydaných Rozhodnutí o příslibu investiční pobídky**



Z výše uvedeného grafu 4.3 je zřejmé, že podle vydaných Rozhodnutí o příslibu investiční pobídky plánovaly Společnosti investovat v Moravskoslezském kraji nejčastěji částku v rozmezí 100 – 500 mil. Kč, pouze ve dvou případech plánovaly investovat více než 2 000 mil. Kč. V těchto případech se jednalo o společnost Mobis Automotive System Czech s.r.o., která svou investici plánovala umístit v okrese Nový Jičín a společnost Varroc Lighting

Systems, s.r.o., která svůj záměr hodlá realizovat v okresech Karviná a Nový Jičín. Obě tyto společnosti svou investici směřují do sektoru výroby dopravních prostředků, u společnost Mobis Automotive System Czech s.r.o. se jedná o strategickou investiční akci.

Druhem přislíbené investiční pobídky byla ve všech případech, tj. ve 33 vydaných Rozhodnutích o příslibu investiční pobídky, sleva na dani z příjmů právnických osob. U 13 společností byla souběžně přislíbena hmotná podpora na tvorbu nových pracovních míst, v šesti případech byla ke slevě na dani z příjmů právnických osob přislíbena i pobídka ve formě hmotné podpory na školení a rekvalifikaci. V jednom případě, a to u firmy Mobis Automotive System Czech s.r.o., byla vedle slevy na dani z příjmů právnických osob přislíbena také hmotná podpora na kapitálovou investici pro strategické investiční akce.

Systém investičních pobídek je otevřený pro žadatele všech velikostí, žadatelé tedy nejsou limitováni velikostí podniku. Přesto převahu mezi příjemci investičních pobídek mají velké podniky nad podniky malými a středními. Z celkového počtu 33 společností, které požádaly o příslib investiční pobídky, bylo 28 velkých podniků a pouze 5 podniků spadalo do kategorie malých a středních podniků.

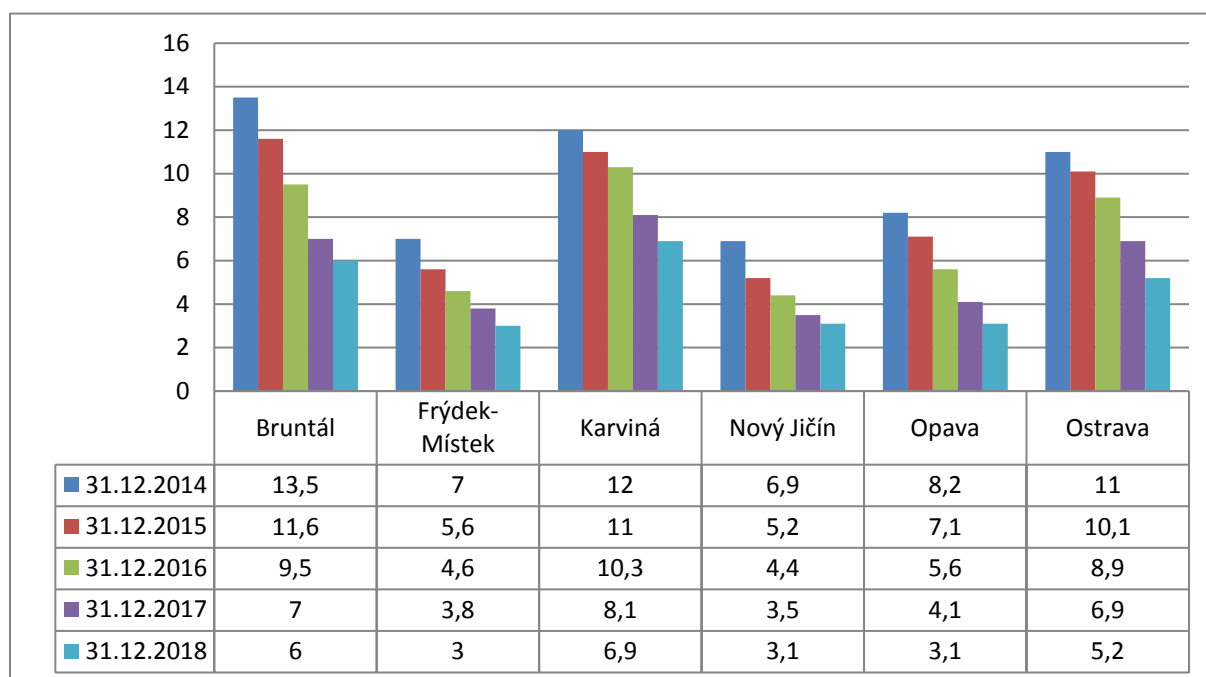
Protože malé a střední podniky představují významnou součást každé vyspělé ekonomiky, měl by být v systému investičních pobídek podpořen větší podíl malých a středních podniků. Na druhou stranu, na malé a střední podniky je cílena velká řada dalších programů, z nichž naopak velmi často bývají zcela vyloučeny velké podniky.

Z informací CzechInvestu vyplynulo, že míra veřejné podpory u velkých podniků v Moravskoslezském kraji byla maximálně 25 % způsobilých nákladů, zatímco u malých a středních podniků činila ve dvou případech 45 %, ve třech případech 35 %.

Z níže uvedeného grafu (obrázek č. 4.4) je patrné snižování počtu nezaměstnaných osob v Moravskoslezském kraji ve sledovaném období. Nejnížší podíl nezaměstnaných osob je v okresech Frýdek-Místek, Nový Jičín a Opava, což bezesporu souvisí s přílivem investičních pobídek do těchto lokalit (v okrese Frýdek-Místek investice již zmiňované společnosti Hyundai Motor Manufacturing Czech s.r.o., dále pak např. Hanwha L&C Czech, s.r.o., BLANCO Porfessional CZ spol. s.r.o., v okrese Nový Jičín např. investice společností Röchling Automotive Kopřivnice s.r.o., CROMODORA WHEELS s.r.o., Mobis Automotive

System Czech s.r.o. a v okrese Opava např. investice společností Teva Czech Industries s.r.o., OSTROJ a.s., ISOTRA a.s.)

**Obrázek č. 4.4: Podíl nezaměstnaných osob v okresech Moravskoslezského kraje v období 2014 – 2018 (v %)**



Zdroj: MPSV ČR, vlastní zpracování

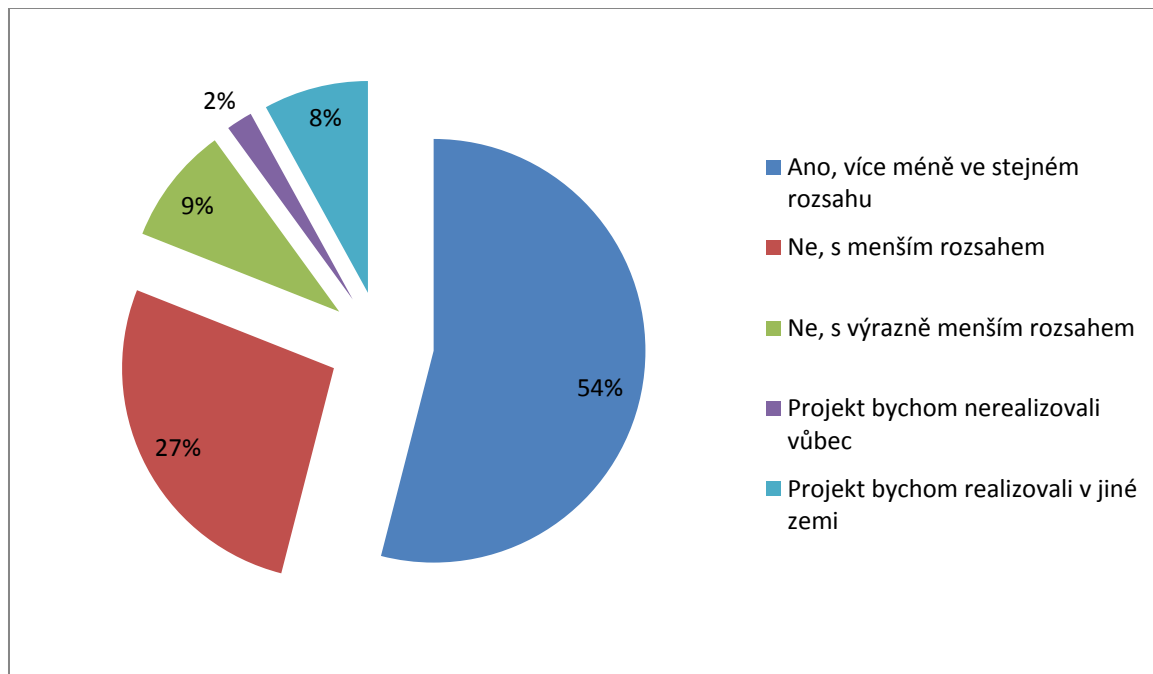
V rámci diplomové práce jsem využila i informací zveřejněných ve Výroční hodnotící zprávě za rok 2017 dle Plánu hodnocení režimu státní podpory GBER: Investiční pobídky v České republice (dále také „Hodnotící zpráva“). Zpracovatelem Hodnotící zprávy je firma KPMG Česká republika s.r.o., která v rámci zpracování Hodnotící zprávy uskutečnila dotazníkové šetření, při kterém oslovila všechny subjekty, kterým bylo vydáno Rozhodnutí o příslibu investiční pobídky v období od 1. 7. 2014 do 31. 12. 2017. Z celkového počtu 190 oslovených subjektů odpovědělo 153 subjektů, což tvoří 80,5 % všech respondentů.

Na podzim 2018 jsem oslovila firmu KPMG Česká republika s.r.o. s prosbou o spolupráci ve smyslu využití údajů získaných firmou v rámci dotazníkového šetření pro svou diplomovou práci se zaměřením na Moravskoslezský kraj. Z legislativních důvodů však tato spolupráce nebyla možná, pro svou práci jsem proto využila některá dotazníková šetření, i když se týkala hodnocení za celou Českou republiku.

Jedním z šetření, které mne zaujalo, se týkalo realizace projektů. Zpracovatel dotazníku oslovil společnosti, které jsou příjemci investiční pobídky, s otázkou, zda by realizovali projekt v ČR ve stejném rozsahu i bez přidělené investiční pobídky?

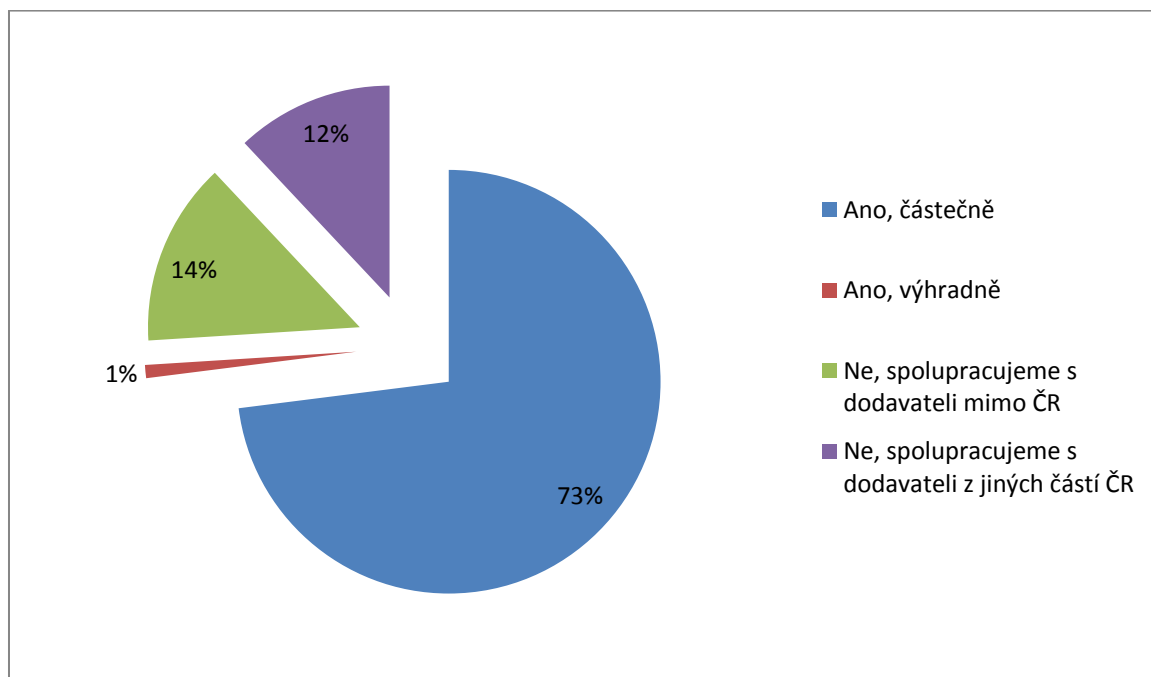
Z níže uvedeného grafu je zřejmé, že větší polovina společností (54 %) by své projekty realizovala i bez přidělené investiční pobídky, v menším rozsahu by investici realizovalo 27 % subjektů. 9 % subjektů by v případě neobdržení podpory bylo nuceno výrazně zmenšit rozsah projektu. V jiné zemi by realizovalo projekt 8 % subjektů, zbývajících 2 % společností by projekt nerealizovala vůbec.

**Obrázek č. 4.5 - Realizace projektů**



V rámci dotazníkového šetření byly společnosti dotazovány na míru jejich spolupráce s regionálními dodavateli a dodavateli na úrovni ČR. Přitom byla zkoumána jejich současná propojenost i efekty projektu podpořeného investiční pobídkou.

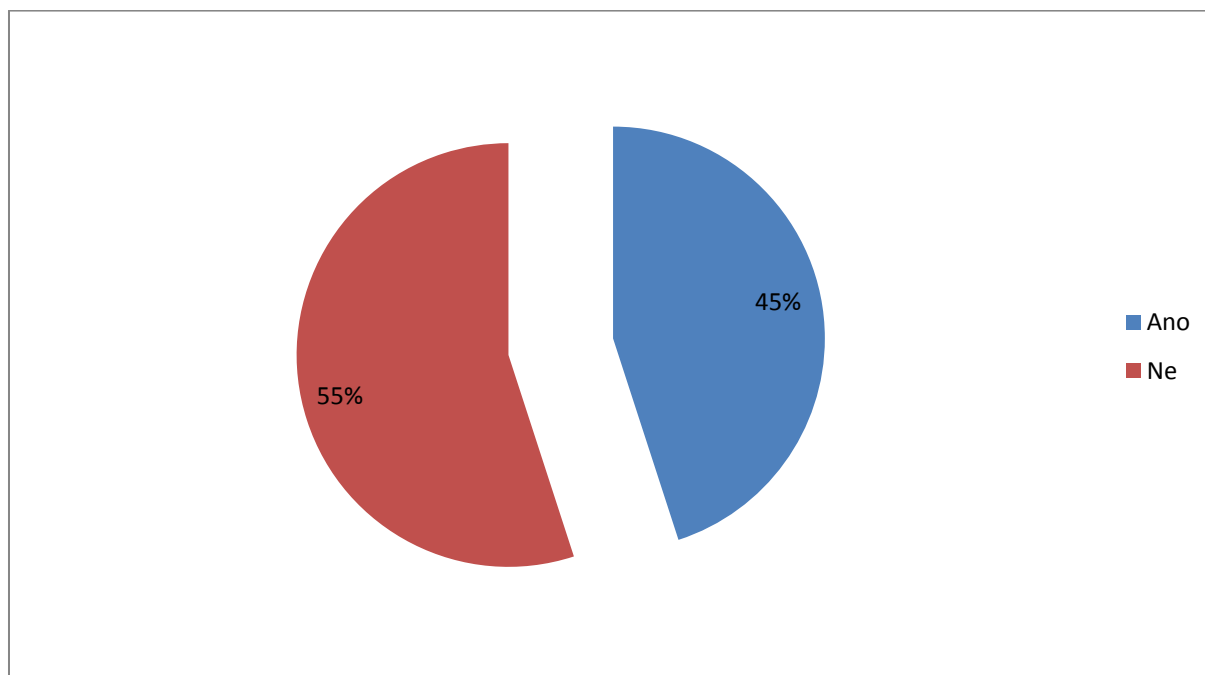
**Obrázek č. 4.6 - Spolupráce s dodavateli v ČR**



Ze šetření vyplynulo, že 73 % regionálních dodavatelů (ze stejného NUTS II regionu) se částečně podílí na dodávkách pro podpořené subjekty, 1% se podílí výhradně. 14 % společností spolupracuje s dodavateli mimo ČR, 12% subjektů spolupracuje s dodavateli z jiných částí ČR.

V rámci dotazníkového šetření byl zkoumán také vliv investiční pobídky na spolupráci s místními nebo regionálními dodavateli. Zpracovatel Hodnotící zprávy uvádí, že zintenzivnění spolupráce s místními nebo regionálními dodavateli očekává 45 % společností. Naopak větší polovina, tj. 55 % společností, rozšíření spolupráce neočekává. V hodnotící zprávě (s. 24) je dále uvedeno, že „*podpořené subjekty očekávají rozšíření spolupráce převážně ve stavebnictví, v případě dodávek nových materiálů a služeb nebo v případě údržby strojů a zařízení*“.

**Obrázek č. 4.7 - Hodnocení spolupráce s místními nebo regionálními dodavateli**



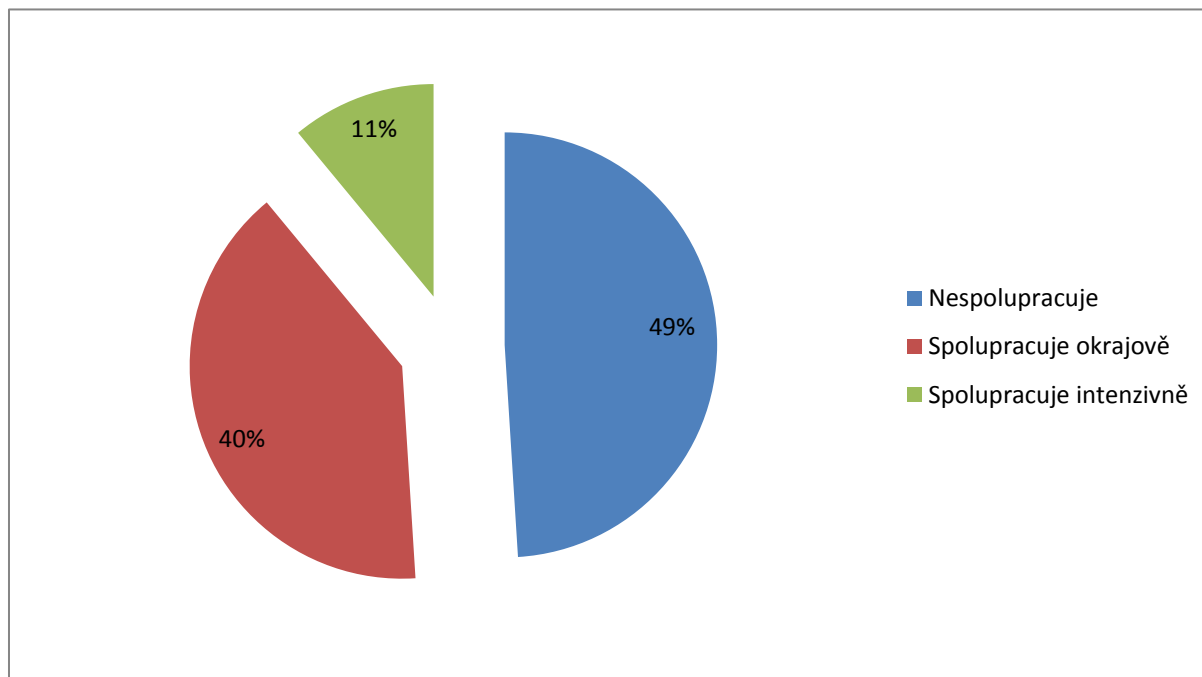
Z hlubší analýzy odpovědí v dotazníkovém šetření navíc vyplynulo, jak uvádí firma KPMG v hodnotící zprávě, že polovina společností, které již s místními nebo regionálními dodavateli spolupracují, plánují tuto spolupráci i nadále rozšiřovat. Oproti tomu společnosti, které spolupracují spíše s dodavateli mimo Českou republiku, neplánují svou spolupráci s místními nebo regionálními dodavateli rozšířit. Jak je uvedeno v Hodnotící zprávě (s. 24), „*Nelze tedy jednoznačně potvrdit ani vyvrátit efekt investičních pobídek na rozšiřování spolupráce s místními dodavateli*“.

Systém investičních pobídek má sloužit také k posílení mezinárodní konkurenceschopnosti prostřednictvím podpory projektů zaměřených na progresivní technologie a aktivity s vysokou přidanou hodnotou. Investiční pobídky mají podporovat také vytváření nových pracovních příležitostí s vyššími nároky na kvalifikaci. Tyto investiční projekty vyžadují dostupnost vzdělané pracovní síly i existenci zázemí pro výzkum a vývoj nových technologií.

V návaznosti na výše uvedené byla v dotazníku zkoumána také spolupráce podpořených společností s vysokými školami a výzkumnými institucemi v České republice. Z níže uvedeného grafu vyplývá, že s vysokými školami a výzkumnými institucemi v České republice vůbec nespolupracuje 49 % subjektů, 51 % společností uvedlo, že s akademickou sférou spolupracuje, z toho 40 % okrajově, 11 % intenzivně.



**Obrázek č. 4.8 - Hodnocení spolupráce s vysokými školami a výzkumnými institucemi v České republice**



V textové části ke grafu zpracovatel výroční zprávy uvedl (s. 25), že „nejvíce s univerzitami a výzkumnými institucemi spolupracují firmy investující především v Jihomoravském, Plzeňském, Moravskoslezském a Zlínském kraji“. S vysokými školami a výzkumnými organizacemi nejvíce spolupracují odvětví právní a účetnické činnosti, činnosti v oblasti informačních technologií nebo odvětví pryžových a plastových výrobků.

Příkladem společnosti, která se zaměřuje na vzdělávání zaměstnanců a spolupráci se školami, je Společnost Brose CZ spol. s r.o. Tato společnost svou investici realizuje v okrese Nový Jičín a je čtvrtým největším dodavatelem automobilového průmyslu v rodinném vlastnictví na světě. Specializuje se na mechatronické systémy pro automobilový průmysl a dodává díly řadě světových automobilových značek.

Dne 19. 2. 2019 byl na internetových stránkách Svazu průmyslu a obchodu zveřejněn článek, že se společnost Brose CZ spol. s r.o. zapojila do společného projektu Moravskoslezského kraje, Sdružení pro rozvoj Moravskoslezského kraje a Svazu průmyslu a dopravy, který se týká zavádění programu s prvky duálního vzdělávání a ve svém výrobním závodě v Kopřivnici otevřela moderně vybavené středisko praktické výuky.

S ohledem na skutečnost, že společnost dnes ve výrobě využívá více než 250 robotů, disponuje vysokou mírou automatizace. Dosud však postrádala vzdělávací programy zaměřené na nové moderní obory, které by vychovávaly mladé budoucí zaměstnance. Ti by pak ve společnosti našli uplatnění.

*„Na počátku byla vize. Po diskuzích a benchmarkingu jsme se rozhodli s projektem začít. Našli jsme správné zaměstnance, skvělé partnery ve spolupracujících školách a cítili velkou podporu od Moravskoslezského kraje, Svazu průmyslu a dopravy a Moravskoslezského paktu zaměstnanosti. Podařilo se nám přesvědčit rodiče, že námi nabízené obory mají větší uplatnění, než tradiční obory a nakonec jsme do tohoto moderního vzdělávacího zařízení investovali více než 10 milionů korun,“* dodal generální ředitel Brose CZ, Niclas Pfüller (www.spcr, © 2019).

## ZÁVĚR

Diplomová práce se zaměřuje na problematiku poskytování investičních pobídek a vyhodnocení jejich vlivu na rozvoj Moravskoslezského regionu. Cílem práce je analyzovat vliv investičních pobídek na rozvoj Moravskoslezského kraje, vyzdvihnout hlavní faktory atraktivity investičních pobídek pro investory i pro poskytovatele a zhodnotit problémy spojené s poskytováním investičních pobídek. Vliv je zkoumán také z časového hlediska.

Teoretická část práce je východiskem pro praktickou část práce, která je zaměřena na zhodnocení vlivu intervenční politiky státu – zde tedy investičních pobídek – na rozvoj regionu. Hodnocení je realizováno prostřednictvím kvalitativního výzkumu, který probíhal formou tematické analýzy. Autorka práce použila i metodu dedukce vycházející z ověřených a platných informací a znalostí, které jsou aplikovány na problematiku této diplomové práce.

S ohledem na skutečnost, že poskytování investičních pobídek je v ČR upraveno zákonem, není tento systém schopen pružně reflektovat posuny v hospodářském cyklu ani další s tím spojené změny v ekonomice. Původní cíl investičních pobídek, kterým bylo snižování nezaměstnanosti, je při aktuální míře nezaměstnanosti irelevantní. Proto je potřeba nastavit nový systém podpory, který se bude soustředit na projekty s vyšší přidanou hodnotou realizovanou ve větší míře v ČR.

Investiční pobídky by měly být v souladu se SRR 2014 - 2020, měly by být zaměřeny na podporu udržitelného rozvoje na místní a regionální úrovni, tzn., že by měly dbát na omezení negativních vlivů průmyslové činnosti a dopravy na životní prostředí, na efektivní využívání místních a obnovitelných zdrojů, úspory energie a energetické účinnosti, udržitelné užívání vodních zdrojů, využívání brownfields<sup>11</sup> apod.

V současné době již není možné posuzovat v rámci udělení investiční pobídky jen počet nově vytvořených pracovních míst a výši investice. Je důležité zaměřit se na vyšší produktivitu práce, na tvorbu pracovních míst s vyššími kvalifikačními nároky, na vyšší přidanou hodnotu.

Jedním z důležitých hledisek souvisejících se zaměstnaností, přenosem technologií a know-how je spolupráce investora s regionálními dodavateli. Často se stává, že zahraniční společnosti (mateřské nadnárodní společnosti) mají svého globálního dodavatele pro všechny

---

<sup>11</sup> Pojmem „brownfield“ rozumíme nemovitost (pozemek, objekt, areál), která je nedostatečně využívána, je zanedbaná a případně i kontaminovaná; nelze ji vhodně a efektivně využívat, aniž by proběhl proces její regenerace; vzniká jako pozůstatek průmyslové, zemědělské, rezidenční, vojenské či jiné aktivity

své pobočky a tím nahrazují regionální dodavatele. Často se také stává, že globální dodavatel následuje investora a ve stejné nebo blízké lokalitě založí svůj nový závod - jako příklad lze uvést automobilku HMMC a společnosti Mobis Automotive Czech s.r.o. (montáž modulů), Hyundai Dymos Czech, s.r.o. (výroba autosedaček) a Hysco Czech, s.r.o. (dodavatel karosářského plechu).

V rámci hodnocení vlivu investičních pobídek na rozvoj regionu autorka práce pracovala i s údaji o počtu nových pracovních míst, které s sebou investice přinesou. S ohledem na to, že agentura CzechInvest zpracovává údaje z rozhodnutí o příslibu investiční pobídky, je zde riziko, že ve skutečnosti nemusí být vytvořeno tolik pracovních míst, kolik společnost v záměru uvedla a také kolik se jich v dlouhém časovém horizontu udrží. ČSÚ naopak zpracovává informace o nezaměstnanosti, neeviduje však změny nezaměstnanosti ve vztahu k investičním pobídkám.

Pobídková investice tak nemusí mít vliv na snížení nezaměstnanosti, protože neexistuje podmínka, že nově vzniklá pracovní místa musí být obsazena pracovníky evidovanými na úřadu práce. V některých případech tak může jít o přetahování pracovníků z jiných podniků. V situaci, která již nastává i v našem regionu, kdy již není koho zaměstnat ani přetáhnout – trh je vyčerpaný - jsou zaměstnáváni pracovníci z Polska, Ukrajiny a dalších zemí. A protože investor se zavázal zřídit nová pracovní místa, platí ČR jazykové kurzy, zaškolení, rekvalifikaci cizinců. Paradoxní na tom však je, že podpora je hrazena z daní subjektů působících v ČR.

Začínají být vyčerpány některé komparativní výhody, o které se v předchozích letech ČR opírala, např. relativně levnější pracovní síla. Bylo by tedy vhodné zaměřit se na vysoce kvalifikovanou a kreativní pracovní sílu, protože v budoucnu by mohly vyvstat problémy zejména v souvislosti se zvyšující se poptávkou po pracovnících s vysokoškolským vzděláním. To úzce souvisí i s momentálně nejatraktivnějším sektorem, do kterého směřují investiční pobídky a kterým je automobilový průmysl. A právě proto se stále více zdůrazňuje přidaná hodnota a vyšší kvalifikace, aby se z Česka nestala pouhá „montovna“.

Z analýzy investičních pobídek vyplynulo, že pobídky jsou udělovány především velkým podnikům. Do budoucna by bylo vhodné vytvořit lepší podmínky pro podporu malých a středních podniků, usnadnit jejich vstup do podnikání a nevytvářet jim konkurenci velkých zahraničních firem, protože právě malé a střední firmy zajišťují stabilitu regionu a sociální

udržitelnost. Investiční pobídky by tedy měly v rámci rozvoje regionů podporovat malé a střední firmy, u nichž je předpoklad, že mají vazbu na region, rozvojový potenciál a že mají přirozenou motivaci v zemi dlouhodobě zůstat. V případě, že tyto firmy uspějí na domácím i zahraničním trhu, je zde vysoký předpoklad, že budou nadále zaměstnávat pracovníky z regionu, čímž přispívají k dlouhodobé udržitelosti regionu, jeho rozvoji, kupní síle i infrastruktuře.

Autorka práce se proto domnívá, že je vhodné investiční pobídky zachovat, i když v jiné struktuře. Mezinárodní konkurenceschopnost země závisí i na dostupnosti veřejné podpory a s ohledem na skutečnost, že investiční pobídky v různých formách poskytují všechny okolní země, mohou být investiční pobídky jedním z rozhodujících faktorů pro umístění investice v daném státě. A investice jsou – a určitě i nadále budou – jedním z nejdůležitějších faktorů hospodářského růstu. Systém investičních pobídek tak ovlivňuje konkurenceschopnost České republiky z hlediska její atraktivity pro soukromé investory.

Problémem, se kterým se autorka práce setkala, bylo nedostatečné množství relevantních a dlouhodobě kvantifikovaných dat týkajících se systému investičních pobídek v ČR. Dále bylo nutné vzít v úvahu další faktory, které ovlivňují rozvoj regionu. Podle informací a údajů, které bylo možné vyhodnotit a které měla autorka k dispozici, lze konstatovat, že hypotéza stanovená pro účely řešení diplomové práce: *„Vliv investičních pobídek na rozvoj Moravskoslezského regionu je pozitivní“* byla potvrzena ve čtvrté kapitole stanovenými metodami kvalitativního výzkumu a dedukce, cíl diplomové práce byl naplněn.

## Seznam použité literatury

### Odborná kniha

BLAŽEK, Jiří a David UHLÍŘ. *Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, klasifikace*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2002. 211 s. ISBN 80-246-0384-5.

KINCL, Michael. *Investiční pobídky jako forma veřejné podpory*. Linde Praha, 2003. 79 s. ISBN 80-86131-48-3.

KOUTSKÝ, Jaroslav, P. RAŠKA, P. DOSTÁL, T. HERRSCHEL. *Transitions in Regional Science – Regions in Transition: Regional research in Central Europe*. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014. 161 s. ISBN 978-80-7478-560-3.

KUTSCHERAUER, Alois, R. VÁCLAVÍKOVÁ, J. MALINOVSKÝ a kol. *Komplementární přístupy k podpoře regionálního a municipálního rozvoje*. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2013. 120 s. ISBN 978-80-248-3285-2.

MALINOVSKÝ, Jan a Jan SUCHÁČEK. *Velký anglicko-český slovník vysvětlující pojmy regionálního rozvoje a regionální politiky Evropské unie*. 1. vyd. Ostrava: VŠB – Technická univerzita Ostrava, 2006. 956 s. ISBN 80-248-1117-0.

NEWIMA, Jan. *Konkurenceschopnost regionů Visegrádské čtyřky*. Praha: Professional Publishing, 2014. 184 s. ISBN 978-80-7431-144-4.

PAVLÍK, Marek a kolektiv. *Podpora lokální ekonomiky – využití skrytých potenciálů v regionech*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016. 228 s. ISBN 978-80-7552-390-7.

PEKOVÁ, Jitka, J. PILNÝ a M. JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3., aktualiz. vyd. Praha: ASPI, 2008, 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.

PORTER, M. E. *The Competitive Advantage of Nations*. New York: The Free Press, 1990. ISBN 0-684-84147-9.

SKOKAN, Karel. *Konkurenceschopnost, inovace a klastry v regionálním rozvoji*. Vyd. 1. Ostrava: Repronis, 2004. 159 s. ISBN 80-7329-059-6.

VILAMOVÁ, Šárka. *Jak získat finanční zdroje Evropské unie*. Praha: GRADA, 2004. ISBN 80-247-0828-0.

VITURKA, Milan, P. HALÁMEK, V. KLÍMOVÁ, P. TONEV a V. ŽÍTEK. *Kvalita podnikatelského prostředí, regionální konkurenceschopnost a strategie regionálního rozvoje České republiky*. Praha: Grada publishing, 2010. 232 s. Ekonomie a podnikání, 1. ISBN 978-80-247-3638-9.

WOKOUN, René. *Regionální rozvoj: (východiska regionálního rozvoje, regionální politika, strategie a programování)*. Praha: Linde, 2008. 475 s. ISBN 978-80-7201-688-0.

WOKOUN, René, P. MATES a J. KADERÁBKOVÁ et al. *Základy regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2011. 474 s. ISBN 978-80-7380-304-9.

WOKOUN, René, Jozef TVRDOŇ a kol. *Přímé zahraniční investice a regionální rozvoj*. Praha: Oeconomica, 2010. 330 s. ISBN 978-80-245-1736-0.

ŽÍTEK, Vladimír a Viktorie KLÍMOVÁ. *Regionální politika*. Brno: Masarykova univerzita, 2008. ISBN 978-80-210-4761-7.

ÚŘAD VLÁDY ČR. *Lisabonská smlouva*. Praha: Odbor informování o evropských záležitostech Úřadu vlády, 2008. ISBN 978-80-87041-38-3.

### **Článek v odborném časopise**

VEJVODOVÁ, Alžběta. *Babiš rozhodne o každé pobídce*. Ekonom. Týdeník vydavatelství Economia. 2018, č. 45, s. 12 - 19. ISSN 1213-7693

PROKEŠ, Jan. *Vláda převezme kontrolu nad miliardami v investičních pobídkách. Firmy se bojí nejistoty, opozice varuje před korupcí*. Hospodářské Noviny IHNE. 2019. [online]. 2019 [cit. 2019-03-29]. ISSN 1213-7693. Dostupné z: <https://archiv.ihned.cz/c1-66532520->

vlada-prevezme-kontrolu-nad-miliardami-v-investicnich-pobidkach-firmy-se-boji-nejistoty-opozice-varuje-pred-korupci

### **Elektronické dokumenty a ostatní**

CZECHINVEST. *Investiční pobídky* [online]. 2019 [cit. 2019-04-06]. Dostupné z: <https://www.czechinvest.org/cz/Sluzby-pro-investory/Investicni-pobidky>

CZECHINVEST. *Služby AfterCare* [online]. 2019 [cit. 2019-04-06]. Dostupné z: <https://www.czechinvest.org/cz/Sluzby-pro-investory/Sluzby-AfterCare>

CZECHINVEST. *Výroční zprávy* [online]. 2019 [cit. 2019-04-06]. Dostupné z: <https://www.czechinvest.org/cz/O-CzechInvestu/Ke-stazeni/Vyrocnizpravy-cs>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Krajská správa ČSÚ v Ostravě. *Statistiky* [online]. 2019 [cit. 2019-04-06]. Dostupné z: [https://www.czso.cz/csu/xt/metodika-ukazatelu-nejdulezitejsi-udaje#podil\\_nezamestnanych\\_osob\\_na\\_obyvatelstvu\\_ve\\_veku\\_15\\_64\\_let](https://www.czso.cz/csu/xt/metodika-ukazatelu-nejdulezitejsi-udaje#podil_nezamestnanych_osob_na_obyvatelstvu_ve_veku_15_64_let)

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Krajská správa ČSÚ v Ostravě. *Statistiky* [online]. 2019 [cit. 2019-04-06]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xt/prumerna-mzda-v-moravskoslezskem-kraji-v-1-az-4ctvtletu-2018>

EUROSKOP. *Správní členění systém NUTS*. [online]. 2019 [cit. 2019-04-22]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8642/sekce/spravni-cleneni-system-nuts/>

GUBERNÁT. *Moravskoslezský kraj* [online]. 2019 [cit. 2019-04-14]. Dostupné z: (<https://gubernat.webnode.cz/prumysl/>)

HYUNDAI. *Základní informace* [online]. 2019 [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: <http://www.hyundai-motor.cz/?rubrika=basic-info>

INTEGROVANÝ PORTÁL MPSV. *Zaměstnanost* [online]. 2019 [cit. 2019-03-28]. Dostupné z: <https://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem>



KARVINSKÉ NOVINY. *Články*. [online]. 2019 [cit. 2019-04-22]. Dostupné z: [http://www.karvinskenoviny.eu/clanky/47827-nova-v-robni-hala-prinese\)](http://www.karvinskenoviny.eu/clanky/47827-nova-v-robni-hala-prinese)

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Strategie regionálního rozvoje ČR 2014 – 2020*. [online]. 2019 [cit. 2019-03-09]. Dostupné z: <https://www.databaze-strategie.cz/cz/mmr/strategie/strategie-regionalniho-rozvoje-cr-2014-2020>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Informace pro vládu ČR o postupu prací při tvorbě Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+*. [online]. 2019 [cit. 2019-03-09]. Dostupné z [www.mmr.cz/getmedia/7bdc7df1-1e36-4843-a491-0760a2c5c35d/Vlada\\_2...](http://www.mmr.cz/getmedia/7bdc7df1-1e36-4843-a491-0760a2c5c35d/Vlada_2...)

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. *Zaměstnanost* [online]. 2019 [cit. 2019-04-04]. Dostupné z: <https://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem/>

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. *AfterCare – CzechInvest* [online]. 2019 [cit. 2019-04-14]. Dostupné z: [www.mpo.cz](http://www.mpo.cz)

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. *Výroční hodnoticí zpráva za rok 2016 dle Plánu hodnocení režimu státní podpory GBER: Investiční pobídky v České republice, Finální verze 1.0 ze dne 4. srpna 2017* [online]. 2019 [cit. 2019-04-14]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/assets/cz/podnikani/dotace-a-podpora-podnikani/>

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. *Výroční hodnoticí zpráva za rok 2017 dle Plánu hodnocení režimu státní podpory GBER: Investiční pobídky v České republice, Finální verze 1.0 ze dne 30. července 2018* [online]. 2019 [cit. 2019-04-14]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/assets/cz/podnikani/dotace-a-podpora-podnikani/>

MYNARZOVÁ, Monika. *Veřejná podpora podniků na vnitřním trhu Evropské unie prizmatem nových pravidel*. Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, 2014. Dostupné z: [https://www.tvp.zcu.cz/cd/2014/PDF\\_sbornik/mynarzova.pdf](https://www.tvp.zcu.cz/cd/2014/PDF_sbornik/mynarzova.pdf)

ORGANIZACE VEŘEJNÉ SPRÁVY V ČR. *STÁTNÍ SPRÁVA* [online]. 2019 [cit. 2019-04-14]. <https://docplayer.cz/44331513-Organizace-verejne-spravy-v-cr-statni-sprava.html>

REGIONÁLNÍ INFORMAČNÍ SERVIS. *KRAJSKÉ RIS* [online]. 2019 [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/moravskoslezsky-kraj/regionalni-informace/prumyslove-zony/>

REGIONÁLNÍ INOVAČNÍ STRATEGIE MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE. *Regionální inovační strategie*. [online]. 2019 [cit. 2019-04-11]. Dostupné z: <http://www.rismk.cz/ke-stazeni/inovacni-strategie>

STATUTÁRNÍ MĚSTO OSTRAVA. Faktografické listy Ostrava 2017 [online]. 2019 [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: <https://www.ostrava.cz/cs/podnikatel-investor/ekonomicky-profil...>

SVAZ PRŮMYSLU A OBCHODU. *Může Vás zajímat* [online]. 2019 [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: <https://www.spcr.cz/muze-vas-zajimat/z-clenske-zakladny/12617-brose-otevreno-nove-stredisko-prakticke-vyuky>

UNITED NATIONS CONFERENCE ON TRADE AND DEVELOPMENT. *UNCTAD/ITE/IIT/2003/5*. [online]. 2019 [cit. 2019-03-15]. Dostupné z: <https://unctad.org/en/Pages/Publications/Intl-Investment-Agreements---Issue-Series-I.aspx>

ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *Veřejná podpora* [online]. 2019 [cit. 2019-03-10]. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/verejna-podpora/definicni-znaky-verejne-podpory.html>

ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *Veřejná podpora* [online]. 2019 [cit. 2019-03-10]. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/verejna-podpora/obecne-narizeni-o-blokovych-vyjimkach-gber.html>

ÚŘAD VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY. *Dokumenty a metodiky* [online]. 2019 [cit. 2019-03-15]. Dostupné z: <https://ria.vlada.cz/dokumenty/>

VARROC.JOBS.CZ. *Studenti*. [online]. 2019 [cit. 2019-04-21]. Dostupné z: <https://varroc.jobs.cz/studenti/>

VEŘEJNÝ REJSTŘÍK A SBÍRKA LISTIN. *Sbírka listin Hyundai Motor Manufacturing Czech s.r.o.* [online]. 2019 [cit. 2019-04-02]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=52947899&subjektId=245382&spis=855097>

VEŘEJNÝ REJSTŘÍK A SBÍRKA LISTIN. *Sbírka listin Varroc Lighting Systems, s.r.o.* [online]. 2019 [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=54873246&subjektId=36401&spis=863084>

WIKIPEDIE. Moravskoslezský kraj [online]. 2019 [cit. 2019-04-20]. Dostupné z: [https://cs.wikipedia.org/wiki/Moravskoslezsk%C3%BD\\_kraj](https://cs.wikipedia.org/wiki/Moravskoslezsk%C3%BD_kraj)

### **Legislativní dokumenty**

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších ústavních zákonů. In: Sbírka zákonů ČR. 1993, částka 1, s. 3 – 16. Dostupný také z: [https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=1/1993&typeLaw=zakon&what=Cislo\\_zakona\\_smlouvy](https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=1/1993&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy)

Zákon č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání, ve znění pozdějších předpisů. In: Sbírka zákonů ČR. 2002, částka 20, s. 691 – 694. Dostupný také z: [https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=47/2002&typeLaw=zakon&what=Cislo\\_zakona\\_smlouvy](https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=47/2002&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy)

Zákon č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách a o změně některých zákonů (zákon o investičních pobídkách), ve znění pozdějších předpisů. In: Sbírka zákonů ČR. 2000, částka 24, s. 1320 – 1327. Dostupný také z: [https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=72/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo\\_zakona\\_smlouvy](https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=72/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy)

Zákon č. 84/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách a o změně některých zákonů (zákon o investičních pobídkách), ve znění pozdějších předpisů. In: Sbírka zákonů ČR. 2015, částka 37, s. 1402 - 1419. Dostupný také z: [https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=84/2015&typeLaw=zakon&what=Cislo\\_zakona\\_smlouvy](https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=84/2015&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy)

Zákon č. 248/2000, o podpoře regionálního rozvoje, ve znění pozdějších předpisů. In: Sbírka zákonů ČR. 2000, částka 73, s. 3549 – 3554. Dostupný také z: [https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=248/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo\\_zakona\\_smlouvy](https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=248/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy)

Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů. In: Sbírka zákonů ČR. 2004, částka 143, s. 8270 - 8316. Dostupný také z: [https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=435/2004&typeLaw=zakon&what=Cislo\\_zakona\\_smlouvy](https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=435/2004&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy)

Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů. In: Sbírka zákonů ČR. 1992, částka 71, s. 1946 - 1952. Dostupný také z: [https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=338/1992&typeLaw=zakon&what=Cislo\\_zakona\\_smlouvy](https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=338/1992&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy)

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. In: Sbírka zákonů ČR. 1992, částka 117, s. 3473 – 3491. Dostupný také z: [https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=586/1992&typeLaw=zakon&what=Cislo\\_zakona\\_smlouvy](https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=586/1992&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy)

Nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem. In: Úřední věstník Evropské unie. České vydání. 2014, L 187. Dostupné také z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT?uri=OJ:L:2014:187:TOC>

Nařízení Komise (EU) 2017/1084 ze dne 14. června 2017, kterým se mění nařízení (EU) č. 651/2014, pokud jde o podporu na přístavní a letištní infrastrukturu, prahové hodnoty oznamovací povinnosti pro podporu na kulturu a zachování kulturního dědictví a pro podporu na sportovní a multifunkční rekreační infrastrukturu a režimy regionální provozní podpory pro nejvzdálenější regiony, a mění se nařízení (EU) č. 702/2014, pokud jde o výpočet způsobilých nákladů. In: Úřední věstník Evropské unie. České vydání. 2017, L 156. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1556174502250&uri=CELEX:32017R1084>

Nařízení vlády č. 515/2004 Sb., o hmotné podpoře na vytváření nových pracovních míst a hmotné podpoře rekvalifikace nebo školení zaměstnanců v rámci investičních pobídek, ve znění pozdějších předpisů. In: Sbírka zákonů ČR. 2004, částka 178, s. 9929 - 9930. Dostupný také z: [https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=515/2004&typeLaw=zakon&what=Cislo\\_zakona\\_smlouvy](https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=515/2004&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy)

Nařízení vlády č 596/2006 Sb., kterým se stanoví přípustná míra veřejné podpory v regionech soudržnosti ČR, ve znění pozdějších předpisů. In: Sbírka zákonů ČR. 2006, částka 188, s. 7943 - 7944. Dostupný také z: [https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=596/2006&typeLaw=zakon&what=Cislo\\_zakona\\_smlouvy](https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=596/2006&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy)

## Seznam zkratk

ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
EU	Evropská unie
HDP	Hrubý domácí produkt
Hodnotící zpráva	Výroční hodnotící zpráva za rok 2017 dle Plánu hodnocení režimu státní podpory GBER: Investiční pobídky v České republice
IP	Investiční pobídky
IROP	Integrovaný regionální program
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPO	Ministerstvo průmyslu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MSK	Moravskoslezský kraj
OPPIK	Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost
OSN	Organizace spojených národů
PO	Právnícká osoba
PZI	Přímé zahraniční investice
RIS <sup>3</sup> MSK	Regionální inovační strategie MSK
RP	Regionální politika
SFEU	Smlouva o fungování Evropské unie
SRR	Strategie regionálního rozvoje
ŽP	Životní prostředí
Tiskopis	Tiskopis pro uplatnění záměru získat investiční pobídku

UNCTAD	Konference OSN o obchodu a vývoji
UOHS	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
VaV	Výzkum a vývoj
ZIP	Zákon o investičních pobídkách

## Seznam tabulek a obrázků

Tabulka č. 2.1:	Koncepce regionální politiky
Tabulka č. 2.2:	Klasifikace NUTS podle počtu obyvatel
Tabulka č. 2.3.:	Průmyslové zóny v Moravskoslezském kraji
Tabulka č. 2.4:	Zaměstnanost a nezaměstnanost v Moravskoslezském kraji
Tabulka č. 2.5:	Nezaměstnanost v okresech Moravskoslezského kraje k 31. 12. 2018
Tabulka č. 2.6:	HDP za Moravskoslezský kraj
Tabulka č. 3.1:	Počet subjektů podpořených investiční pobídkou, celková výše investice a nově vytvořená pracovní místa (1. 7. 2014 -31. 12. 2018)
Tabulka č. 3.2:	Investiční pobídky společnosti Varroc Lighting Systems, s.r.o
Tabulka č. 4.1:	Základní charakteristiky příjemců
Obrázek č. 2.1:	Členění veřejné správy
Obrázek č. 2.2:	Hospodářsky problémové regiony vymezené ve Strategii regionálního rozvoje ČR 2014 – 2020
Obrázek č. 2.3:	Moravskoslezský kraj
Obrázek č. 3.1:	Podporované oblasti
Obrázek č. 3.2:	Podmínky pro kvalifikaci
Obrázek č. 3.3:	Minimální investice dle regionu
Obrázek č. 3.4:	Výše finanční podpory
Obrázek č. 3.5:	CzechInvest jako partner českých i zahraničních firem
Obrázek č. 4.1:	Struktura investorů podle země původu žadatele o investiční pobídku
Obrázek č. 4.2:	Odvětvová struktura investičních pobídek
Obrázek č. 4.3:	Výše investice podle vydaných Rozhodnutí o příslibu investiční pobídky
Obrázek č. 4.4:	Podíl nezaměstnaných osob v okresech Moravskoslezského kraje v období 2014 – 2018 (v %)
Obrázek č. 4.5:	Realizace projektů
Obrázek č. 4.6:	Spolupráce s dodavateli v ČR
Obrázek č. 4.7:	Hodnocení spolupráce s místními nebo regionálními dodavateli
Obrázek č. 4.8:	Hodnocení spolupráce s vysokými školami a výzkumnými institucemi v České republice



### **Prohlášení o využití výsledků diplomové práce**

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě 26. dubna 2019

.....

Bc. Zdeňka Kičmerová, DiS.

## **Seznam příloh**

- Příloha č. 1 Tiskopis pro uplatnění záměru získat IP
- Příloha č. 2 Grafické schéma postupu vyřizování záměru získat IP podle § 35a zákona o daních z příjmů
- Příloha č. 3 Grafické schéma postupu vyřizování záměru získat IP podle § 35b zákona o daních z příjmů